

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 6.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubliana, petek 12. januarja 1940

Cena posamezni številki 150

Konec neupravičenim napadom!

Odkar je izbruhnila vojna in se polastila ljudi vojna psihoza, so se začeli v javnosti tudi napadi na trgovce in druge gospodarske ljudi, češ da so oni krivi vseh nesreč sedanje dobe. In pri tem so bili najbolj glasni baš oni, ki so bili dejanski povzročitelji nereda v našem javnem in gospodarskem življenju. Tisti, ki so širili najbolj alarmantne vesti, ki so skoraj sistematično vznemirjali javnost, so kričali proti trgovcem in gospodarskim ljudem, kakor da so oni povzročitelji vznemirjenja. Tisti, ki so na slepo kupovali vse vprek, plačevali vsako ceno, samo da so nakopičili blaga, so hujskali proti trgovcem, češ da skrivajo blago in da dvigajo cene. Tisti, ki so kot prvi navahili na denarne zavode in ustavili kroženje denarja, so hujskali proti trgovcem in gospodarskim ljudem, kakor da so oni ustavili kredo.

Posebno pa so se razširile te hujskarije, ko je izšla znana uredba o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije. Mnogi so razumeli to uredbu kot alarmni znak, da je prišel sedaj čas za pobijanje trgovcev in brezvestno hujskarijo proti gospodarskim ljudem. Glasno se je govorilo, da je treba samo z vso odločnostjo nastopiti proti trgovcem in gospodarskim ljudem, pa bo takoj draginje in vseh drugih neveseljosti konec. Celo nekateri listi se niso obojevali, da so širili to hujskarijo. Plod te brezvestne agitacije so bile anonimne ovadbe na policijo, da je ta in ta trgovec podražil blago in da je ta in ta podjetnik navil cene. Nakrat so bili tudi najbolj solidni trgovci in najbolj vestni ljudje naslikani pred javnostjo kot najbolj brezobzirni izkoriščevalci ljudstva.

Oblasti so nato na podlagi teh ovadb uvedle preiskavo in dostikrat pod vtisom te hujskarije nastopile proti trgovcem in gospodarskim ljudem.

In kaj je bil dejanski učinek vseh teh ovadb? Po vrsti so morale oblasti zavrniti te ovadbe kot neosnovane in vsa krivda trgovcev se je izkazala v tem, da ni imel ta ali oni trgovec označenih vseh predmetov v izloži s cenami!

V prah so se sesule vse te ovadbe, a kljub temu se gónja proti trgovcem in gospodarskim ljudem ni nehala, temveč je le nekoliko popustila.

V tem nastrojenju proti trgovcem in gospodarskim ljudem je bila sestavljena tudi nova davčna reforma. Nova in velika davčna bremena je navajala ta reforma le na gospodarske ljudi. A ne samo to.

Zato zahtevamo, da se napravi tem očitkom konec. Zahtevamo to tudi zato, ker je dolžnost oblasti, da teh hujskarij ne trpe. Če se zahtevajo od trgovcev in gospodarskih ljudi vedno večji davki, potem imajo gospodarski ljudje tudi pravico, da zahtevajo od države zaščito proti neutemeljenim in žaljivim govoricam! Tudi zato zahtevamo, da se napravi tem govoricam konec!

Črna kronika

DRUŠTVO INDUSTRIJCEV IN VELETRGOVCEV V LJUBLJANI je izdalo naslednjo okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza v času od 1. do 15. avgusta:

OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina:
Brkljačič Josip, Zagreb;
Wolf braća last. Franjo Wolf, Grubišnopolje.

Donavska banovina:
Bajčić Ivan i drug, Novi Sad;
Radivojević Cveto, Miloš, Požarevac.

RAZGLASENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina:
Dobrić Maks, krojač, Ivanec;

Hirschl Vladko, Križevci;
Hladik Hanuš, ing., Okučani;
Matijević Tomo, Osijek;
Šlesinger Stjepan, Budimci.

Drinska banovina:
Kabiljo Moric S., Sarajevo.

Donavska banovina:
Grünberger Bela, Senta;
Sabo-Batanić Karl, Subotica;

Savić Dimitrije, Mol.

KONČANI KONKURZI:

Savska banovina:
»Meteor« d. d., Zagreb.

Štih Stepan, Zagreb.

Weziak Mihajlo, Zagreb.

Drinska banovina:
Pajević & Jevtić, Valjevo.

Primorska banovina:
Alfirević Ivan, Šibenik;

Gross & Kun, Split.

KONČANE PRISILNE PORAVNAVE:

Primorska banovina:
Sandalić Mate pok. Ivana, Blograd na Moru.

Donavska banovina:
Radovanović Vlado, trg., Srem, Mitrovica.

ODOBRENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina:
Horvat Stjepan, Zagreb.

Donavska banovina:
Georgijević J. M i brat, Vršac.

Beograd, Zemun, Pančevo:
Crvenković i drug, Beograd.

ODOBRENE PRISILNE PORAVNAVE V KONKURZU:

Savska banovina:
Haas & Kleinlein, k. d., Zagreb;

Schulhof J. N., Osijek.

Donavska banovina:
Radivojević Djoka, Novi Bečej.

Beograd, Zemun, Pančevo:
Mitrović Branko, trg., Zemun.

* Podatke za dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke ko o rokih, kvotah itd. daje društvo.

Tako so kupili:

J. T. iz Ponikve kos blaga po 135 din meter, ki je vredno kvečjemu 50 din meter. Pri metru je izgubil kupec torej najmanj 85 din.

J. P. je plačal 85 din, v trgovini bi dobil tako blago po 40 din.

A. P. je plačal za blago 85 din, vredno je bilo 45 din.

L. R. je plačal za blago 90 din, vredno pa je bilo 50 din.

L. G. j. dal za meter blaga 70 din, v trgovini bi dal največ 45 din. itd.

Da bi trik krošnjara bolj držal, je ta tudi povedal dan, ko bo pripeljal one tovarne avtomobile z blagom iz Poljske na postajo v Ponikve. Ljudje so verjeli in tisti dan tudi v resnici prišli na postajo, nekateri tudi po več ur daleč. Čakali so od zjutraj do popoldne, a krošnjara in njegovih avtomobilov ni bilo. Ljudje so postajali nestrpni in končno je bil načelnik postaje prisiljen, da je zaprosil orožnike, da so ljudi pregnali s postaje.

Krošnjar s črnimi očali iz Nemčije

Pri Sv. Juriju pri Celju pa je drug krošnjar operiral s podobnim trikom, vendar pa malo drugače. Nadel si je črna očala, da bi mu ljudje bolj verovali in se izdajal za Nemea. Hvalil je Hitlerja in na široko govoril, kako je v Nemčiji vse poceni in vsega dovolj. Zato je nakupil v Nemčiji za en vagon blaga, ki bo v kratkem prišel v St. Jurij in bo prodajal vsem, ki danes kupijo od njega manufakturno blago, svilene robce po 10 dinarjev, angleško blago za obleke pa po 30 din meter.

Čeprav je bilo vse to tako grda laž, ki se je dala kar prijeti, so ljudje sleparijam krošnjara le naselili in bili občutno osleparjeni.

Neka M. V. iz K. je kupila 3 m navadne hlačevine po 200 din ter je preplačala blago najmanj za 110 din meter. 120% je znašal čisti dobiček krošnjara in od tega dobička mu ni bilo treba plačati nobenega davka.

M. F. iz T. je kupil enakega blaga za 1500 din, pri krojaču pa bi dobil to blago za 720 din.

Tudi nekega uradnika so osleparili krošnjari.

Ni treba še posebej praviti, da ljudje še danes čakajo zaman na obljubljene svilene robce in angleško blago.

Podobne sleparije so se dogodile tudi v Rogaški Slatini, v Petrovčah in v drugih krajih. Neki krošnjar, ki je prodajal v Zalcu, se je izdajal za zastopnika tovarne. Čeprav bi ljudje vendar morali vedeti, da tovarne ne prodajajo blago po krošnjarih, so mu vendarle naselili in posledica je bila, da so bili osleparjeni.

Več primerov teh krošnjarskih sleparij je bilo orožnikom prijavljenih in upamo, da bo krošnjarje tudi zadela zaslužena kazen.

Pripominjamo, da prihajajo iz raznih krajev podobna poročila in da se je takih in podobnih krošnjarskih sleparij zgodilo na tisoče. Pri tem pa so krošnjari še tako nesramni, da govore proti naši državi in hvalijo razmere v drugih državah, menda v zahvalo, ker se njih nelegalno krošnjarijenje v nasprotju z zakonskimi predpisi še vedno tolerira.

Znova pozivamo bansko upravo, da napravi tej krošnjarski nadlogi konec in da obvaruje vsaj podeželjsko ljudstvo pred sleparijami krošnjarjev, če že ne more zaščititi legalne trgovine.

Predlog o uvedbi socialne davščine v Ljubljani

V »Slovenskem narodcu« je nekdo predlagal, da bi ljubljanska občina uvedla posebno socialno davščino, da bi mogla na ta način križiti vse nujno potrebne socialne izdatke, ki bodo v letošnji ostri zimi naravno zelo narasli.

Tudi mi smo prepričani, da bo imela ljubljanska občina za podpiranje revnega prebivalstva znatno več izdatkov ko druga leta. Nismo pa tega mnenja, da bi že zaradi tega morala občina uvesti novo davščino. Samo iz socialnih razlogov se pač ne smejo uvajati nove davščine, temveč je treba upoštevati tudi vse druge okoliščine ter zlasti tudi davčno moč prebivalstva. Vemo sicer, da se morejo naše besede tudi napadeno tolažiti, češ da kažemo nesocialno čustvovanje, vendar nas takšni nepravilni očitki ne morejo premotiti. Zato naj navedemo nekaj očitkih besed o predlagani novi davščini.

Predvsem moramo podčrtati, da so v Ljubljani občinske davščine mnogo višje ko v drugih krajih države in da so te visoke davščine eden glavnih razlogov za beg industrije iz Slovenije. Občinske davščine bi se zato morale znižati, ne pa zvišati ali pa bomo doživeli, da bodo še druge industrije odšle iz Ljubljane. V tem primeru bo brezposelnost znova narasla in ves dohodek nove socialne davščine bo komaj zadostoval za podpiranje novo nastalih brezposelnih. Uvedba nove davščine je danes že samo zaradi bega industrije iz Slovenije silno tvegana, da jo je že samo zaradi tega treba zelo dobro preudariti.

Drugi odločilen moment je nova davčna reforma, ki smo jo pred kratkim dobili. Z njo se zlasti za srednja in večja podjetja davčno breme prav znatno poveča. Od tega zvišanja bo imela svoj dobiček tudi ljubljanska občina in že zato je treba počakati, kakšen bo efekt nove davčne reforme. Potem je šele čas, da se razpravlja o eventualni novi socialni davščini. Že sedaj pa moramo pripomniti, da je davčna moč ljubljanskega prebivalstva že močno izžrpana in da je nova davščina upravičena samo v res skrajni sili.

Ali pa moremo govoriti danes res o skrajni sili? Mislimo, da ne, ker se v ljubljanskem mestnem proračunu more marsikatera postavka znižati ali pa tudi črtati. Ni mogoče tudi reči, da se ne bi mogla mestna uprava poceniti in po-

enostaviti. Če kdo hoče danes uvesti novo davščino, mora dokazati, da je najprej absolutno reduciral vse ne popolnoma potrebne izdatke. Tega dokaza pa še nismo doživeli.

Ni izključeno, da bo stavbena delavnost to leto zelo padla. Ni pa to nujno, temveč se more prav znatno povečati. Mnogi danes iščejo priliko, da bi naložili dobro denar. Za te ljudi je treba takšne prilike ustvariti. Uvede naj se davčna prostost za nove hiše, znižajo razne pristojbine in tudi na mestnem gradbenem uradu naj v resnici podpirajo podjetnost ljudi in naj ne postavljajo zahtev, na katere tisti, ki hoče zidati, sploh ni mogel misliti.

Pa tudi občina sama bi lahko zidala. Že enkrat smo predlagali, da se pod vodstvom občine ustanovi gradbena družba, ki bi postavila mestno tržnico. Kdor bi podpisal deleže za to družbo, bi imel pravico do lokala v novi tržnici, pri čemer bi se seveda morale obrbne pravice dosedanjih prodajalcev na trgu v polni meri upoštevati. Prepričani smo, da se na ta način dobi v najkrajšem času potrební denar za tržnico. Nobene-ga posebnega kapitala ni treba občini, da zgradi novo mestno tržnico, samo če vso stvar dobro organizira.

Tudi stanovanjske hiše s ceneni-mi stanovanji bi mogle biti rentabilne in tudi na ta način se more povečati gradbena delavnost. Novo pošteno poslopje, preureditev ljubljanskega kolodvora, sezidava no-

vih šol, vse to so tudi izvedljive stvari in z njimi bi se gradbena delavnost mogla znatno dvigniti.

Morda pa bi se mogle pritegniti tudi nove industrije? Se vse polno stvari uvažamo iz tujine, ki bi jih mogli izdelovati doma. Ali se je sploh kaj poskusilo, da se privabi v Ljubljano katera nova industrija?

Pisec članka v »Slov. narodcu« navaja, da je bilo v Zagrebu do-slej zbrano za zimsko pomoč okoli 2,5 milijona din ter se vprašuje, če se ne bi mogla zbrati tudi v Ljubljani relativno enako visoka vsota. Na vsak način bi se mogla, toda morala bi biti pravilno organizirana. Prvi pogoj je, da je ta akcija v rokah ljudi, do katerih ima res vse ljubljansko prebivalstvo za-upanje. Pri nas se vse takšne in podobne akcije prirejajo že skoraj čisto šablonsko. A še te šablone so že zelo porabljene in zato tud-ne vlečejo.

Nočemo širiti nobenega malo-dušja, temveč poudarjamo, da je vse mogoče izvesti, če je volja do-bra in če se pritegnejo ljudje le z ozirom na to, kako znajo delati, ne pa tudi z ozirom na druge kvalifikacije.

Na vsak način pa je res, da zahtevajo današnji časi od vseh večjo delavnost, večjo poštvalnost, večjo iznajdljivost in večjo podjetnost, in to tako od posameznikov ko od javnih teles. Samo v tem je tudi pot, ki vodi do uspeha in po kateri je mogoče zbrati potrebna sredstva za razne socialne akcije.

Sleparije krošnjarijev se ne nehaio

Novi triki krošnjarijev

Ko smo pred kratkim objavili okrožnico banske uprave na vsa sreska načelstva zaradi zatiranja nelegalnega krošnjarstva, smo pričakovali, da bodo vsaj za kratek čas utihnile pritožbe proti krošnjarjem. Toda ta pričakovanja se niso uresničila in krošnjarska nadloga ni niti najmanj popustila. Krošnjariji še nadalje neovirano prezirajo vse zakonske predpise in krošnjarijo z manufakturnim blagom kar na debelo.

Tako se nam poroča iz okolice Ponikve ob južni železnici, da je tja prišel neki krošnjar, ki se je izdajal za poljskega begunca ter pravil ljudem, da je pripeljal iz

Poljske več tovornih avtomobilov samega manufakturnega blaga. To blago da bi prodajal ljudem za polovično ceno. Tako bi prodajal žepne robce po 2 din, moško in žensko perilo po 5 din itd. Po tako nizki ceni pa bo prodajal le onim, ki sedaj od njega kupijo manufakturno blago. Očitna sleparija je bila to, vendar pa so ji naši lahkoverni ljudje naselili in kupovali na veliko manufakturno blago, ki ga je prodajal krošnjar.

Ljudje so bili pri tem seveda

grdo osleparjeni,

kakor se je kasneje ugotovilo.

Vsak trgovec mora biti naročnik »Trgovskega lista«

Pred novo podražitvijo železninarskega blaga

»Jugoslav. Gvozdare« piše:

Dejstvo, da je začel kartel železa 1. januarjem fakturirati vsa naročila z dodatkom 45—din za 100 kg in z zvišanjem skupnega davka od 4 na 5 1/2 %, ustvarja novo situacijo za železninarsko stroko. To pomeni, da se bo v tem razmerju podražilo tudi vse drugo blago. Po informacijah, ki smo jih dobili, je začela vsa naša proizvodna industrija že s proučevanjem tega zvišanja na železo kot našo osnovno surovino. V kratkem bomo postavljeni pred novo kalkulacijo in pred novo podražitev. To je najmočnejši dokaz, kako je protidraginjska uredba za železninarsko stroko zgrešila svoj cilj. Podražitev je elementarna nesreča, ki je ne diktirajo niti naši proizvajalci niti predelovalci, še manj pa prodajalci, temveč zavisí ta le od podražitve osnovnih surovin kot surovega železa, starega železa, koksa, delovnih mezd itd.

Proti takšnim elementarnim neugodam se ne more boriti tvorničar, še manj pa trgovec.

Nov način taksiranja službenih pogodb

Po tar. post. 20. taksnega zakona, zlasti pa z ozirom na novo stilizacijo, ki je bila uveljavljena 23. decembra 1939., se mora plačati ta taksa, »brez oziroma na to, če obstoji med strankama formalni pismeni dogovor, ki sta ga podpisale obe stranki ali ne«. Zato, da je le neka listina, ki more poslužiti kot dokaz proti njenemu izdajatelju (dekret o namestitvi, zapisnik o izvolitvi, zapisnik seje pristojnih organov, reverter uradnika, ki jemlje imenovanje na znanje, trgovska korespondenca itd.). Po praksi nekaterih upravnih sodišč se smatrajo kot takšne listine tudi plačilni seznamni nameščenec. Taksa se plača v višini 1 odstotka plače ter za dogovorjeno dobo. Če ni doba dogovorjena, potem se plača odstotek od triletnje plače, in sicer enkrat za vselej. V primeru zvišanja plače se plača taksa samo od razlike. Če se taksa ne plača, znaša kazen trikratno vrednost takse in redno takso. Od plačila te takse so izzele v smislu obrtnega zakona učne pogodbe z vajenci. Ker ni formalnih ugovorov, se more napraviti samo seznam nameščenec ter z njim pri pristojni davčni upravi plačati taksa.

Knjige uslužbenskega davka v pregled

Davčna uprava za mesto v Ljubljani razglasa: Vsi delodajalci, ki plačujejo uslužbenski davek v davčnih znamkah, se vabijo, da v smislu določil razpisa ministrstva za finance z dne 10. sept. 1929., št. 83.390 predložijo v januarju 1940. pristojni davčni upravi Ljubljana mesto v pregled knjižice uslužbenskega davka za leto 1939.

Če ne predložijo knjižice, se bo proti njim postopalo po čl. 139., oziroma v primeru davčne utaje po členu 142. zakona o neposr. davkih.

Aktivnost francoske industrije

Po izbruhu vojne se v Franciji, kakor tudi v drugih vojskujočih se državah, ne objavljajo več podatki o stanju industrijske proizvodnje. Ta praznina je sedaj izpolnjena na ta način, da objavlja generalni komisariat za narodno gospodarstvo, kateremu je v vojni podrejen statistični urad, kratka poročila o stanju posameznih industrijskih panog. Po teh poročilih so sedaj posebno aktivne električne centrale, ki dajejo maksimum električnega toka in od katerih so mnoge tudi povečale svojo kapaciteto. O železni industriji se pravi v poročilu, da je sedaj dosegla

predvojno stanje, za katero se pa ve, da je bilo v zadnjih mesecih pred vojno mnogo nad povprečjem zadnjih let. Proizvodnja hematitnega železa je celo prekoračila to stopnjo. Močna konjunktura je ugotovljena v francoski kemični industriji. Po poročilu komisariata je

proizvodnja za 10 do 15 % večja ko pred vojno. Proizvodnja aluminija je za 15 % večja kakor v juliju 1939. Zaradi vojne je povpraševanje po aluminiju posebno veliko. Proizvodnja umetnega tekstilnega blaga se popravlja. Štiri tvornice umetne svile, ki so po iz-

bruhu vojne ustavile obratovanje, sedaj zopet obratujejo. Proizvodnja volne v severni Franciji je še vedno izpod predvojnega nivoja, dočim je v Normandiji že davno prekoračila ta nivo. Proizvodnja platna v oktobru 1939 je bila enaka proizvodnji v oktobru 1938.

Kazenska določila po novi davčni reformi

Uredba o spremembi in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih prinaša tudi nova kazenska določila, ki so silno poostrena, naravnost pretirano poostrena. Zlasti je nesprijemljivo, da se določajo tudi večkratne kazni za eno in isto dejanje.

Tako se vstavlja za čl. 107. zakona nov člen 107. a, ki se glasi:

Davčni zavezanci, ki so po določbah člena 53. a zakona dolžni voditi poslovne knjige, morajo na pismo zahtevo dati davčnemu oblastvu na vpogled vse svoje poslovne knjige in račune. Če ne ustrežejo tej zahtevi, ki se sme v enem davčnem letu ponavljati, se kaznujejo denarno z 10.000 do 100.000 dinarji za vsak primer posebej, ko zahtevi ne ustrežejo; s tem pa niso razrešeni kazenske odgovornosti po členih 142. in 142. a zakona. V takem primeru ugotovi davčna uprava sama pridobinsko davčno osnovo in kosmatni promet po svojem prostem preudarku, upošteva mogoči dohodek po vseh konkretnih činjenicah ter krajevnih in splošnih pogojih; protidokaz pa je stvar davčnega zavezanca.

Če se ugotovi, da ni davčni zavezanec po poslovnih knjigah izkazal tudi le najmanjšega dela poslovnega dohodka in da tega dela ni prijavil, se kaznuje z 10.000 do 200.000 dinarji, s čimer pa ni razrešen kazenske odgovornosti po členih 142. in 142. a zakona; davčno oblastvo ugotovi samo pridobinsko osnovo in kosmatni promet po določbah prednjega odstavka. Tudi v tem primeru je protidokaz stvar davčnega zavezanca.

Ostali pridobinski davčni zavezanci, ki so po določbah drugih zakonov dolžni voditi o svojem poslovanju kakršne koli knjige, račune ali zapiske, morajo na pismo zahtevo te knjige, račune ali zapiske pokazati davčnemu oblastvu. Če ti davčni zavezanci ne ustrežejo tej svoji obveznosti, se kaznujejo denarno s 1.000 do 10.000 dinarji.

Kazni zaradi davčne utaje

Člen 142. zakona se spreminja in se glasi:

Davčno kaznivo dejanje stori, kdor v zadevi lastnih davkov ali kot zastopnik ali pooblaščenec zoper navodila svojega pooblastitelja v prijavah ali izjavah, odrejenih s tem zakonom, v odgovorih davčnim oblastvom, pri uporabi pravnih sredstev, pred davčnimi in reklamacijskimi odbori in finančnimi sodišči ali vobče v vlogah, poslanih davčnim oblastvom, navede ali trdi kaj netočnega ali tisto, kar je dolžen prijaviti ali navesti, utaji, kolikor bi zaradi takega dejanja ali opustitve mogla nastati popolna ali delna prikradba davka, oziroma če bi se s tem dosegla popolna ali delna oprostitve ali odpis davka.

Isto kaznivo dejanje stori, komur se po določbah tega zakona davek načeloma odmerja na podstav podatkov njegovih poslovnih knjig, če v teh poslovnih knjigah, knjižnih prilogah ali v zaključnem računu kaj stori ali kaj opusti, kar bi utegnulo dovesti do popolne ali delne prikradbe davka.

Velja, da je storil kaznivo dejanje tudi, kdor z naslovno, nasvetom, privolitvijo ali pomočjo, zlasti pri vedoma nepravilni voditvi poslovnih knjig, vedoma zavede drugega, da stori katero izmed

zgoraj navedenih kaznivih dejanj ali se drugače udeleži dejanja samega.

Za členom 142. zakona se dodaje nov člen 142. a, ki se glasi:

Novi člen 142. a.

I. Kdor stori v prednjem členu naštetu kazniva dejanja vedoma z namero, da bi prikradl davek, se poleg plačila rednega davka kaznuje s 3 do 6 krat tolikšno vsoto, za kolikšno je bila država izpostavljena oškodbi. Če in kolikor bi se ta denarna kazen ne mogla od obsojenega izterjati, se spremini v zaporno kazen tako, da se vsakih 50 dinarjev računa za en dan zapor; vendar ne sme zapor biti daljši od šestih mesecev.

Poleg denarne kazni se sme za kazniva dejanja, naštetu v prednjem členu, obdolženec kaznovati tudi s samostojno zaporno kaznijo v tehle primerih:

a) če je uporabil za prevarjenje oblastva posebno prikladna sredstva, zlasti v načinu vknjiževanja in lažnega bilansiranja;

b) če je bil v treh letih nazaj že enkrat obsojen zaradi zavestne prikradbe davka;

c) če je izvajal dejanje davčne prikradbe vedoma več let, vendar pa le, ako je bila država v vseh teh primerih izpostavljena oškodbi pri davku za več ko 10.000 dinarjev.

Zaporna kazen se sme izreči za največ tri mesece; če gre za možnost, da bi bila država oškodovana za več ko 100.000 dinarjev, se sme obdolženec kaznovati z zaporo do enega leta, če je bila oškodba možna za več ko 500.000 dinarjev pa z zaporo do dveh let. Vsak primer kazni z zaporo se objavi ob obsojenčevih stroških v dnevnikih.

Stroške izvršitve zaporne kazni trpi pravnoomočno obsojeni, po njegovi smrti pa njegovi dediči. Znesek stroškov ugotovi za vsak posamezni primer posebej finančno sodišče v razsodbi.

Kdor stori kaznivo dejanje iz prednjega člena iz malomarnosti (hude nemarnosti), se poleg plačila rednega davka kaznuje denarno do 300.000 dinarjev; vendar ne sme biti ta kazen višja od vsote, za katero je bila država izpostavljena oškodbi. Kazniva dejanja, storjena z opustitvijo, pa se morajo kaznovati mileje od kaznivih dejanj, ki so bila storjena dejavno.

Kazni po tem členu ni, če ustvari krivec zakonu ustrezajoče stanje preden davčno oblastvo za kaznivo dejanje kakor koli zve, oziroma če udeleženec, preden zve davčno oblastvo za kaznivo dejanje, pristojnemu oblastvu prijavi, da in katero kaznivo dejanje je storil.

Opustitev kazenskega postopanja

II. Dokler ni izrečena razsodba, sme davčno oblastvo na obdolženčovo prošnjo opustiti že započeti kazenski postopek zaradi kaznivih dejanj iz prednjega člena, če se obdolženec zapisniško zaveže, da je voljan plačati utajeni davek in kot kazen še 1 do 2 krat tolikšno vsoto, za kolikšno je bila država izpostavljena oškodbi, in če se odpove pobijanju tega postopka s pravnimi sredstvi. Če se je obdolženec že prej okoristil z opustitvijo kazenskega postopka, mu sme davčno oblastvo po spredaj navedenih pogojih dovoliti opusti-

tev, če se obdolženec zaveže, da bo poleg utajenega davka plačal tudi še trikratni znesek kot kazni.

Če je bil obdolženec že kdaj kaznovan zaradi dejanja iz prednjega člena, se mu ne sme dovoliti opustitev kazenskega postopka.

Nagrade za ovaditelje

III. Od kazni, izterjanih po tem členu, pripada ovaditelju 1/4, če pri ovadbi sami izjavi, da zahteva ovaditeljsko nagrado. Ta nagrada pa gre ovaditelju samo, če je navedel v svoji ovadbi konkretne podatke ali dokaze, in samo od tistega dela izterjane kazni, ki so razmerno odpadla na podatke in dokaze, za katere se ugotovi, da so točni in resnični.

Ovaditelj, ki je sam udeležen pri kaznivem dejanju, nima pravice do nagrade.

Če se z uvedeno preiskavo ugotovi popolna neresničnost ovadbe, se lahko uvede zoper ovaditelja kazenski postopek.

Davčni uradniki nimajo pravice do ovaditeljske nagrade. Uslužbenec finančne kontrole pripade 1/4 izterjanih kazni po tem členu in po prvih treh odstavkih čl. 139. v vsakem primeru, ko odkrijejo v službi ali pa izven nje kazniva dejanja ali prekršitve tega zakona.

Pravice preiskovalnega davčnega oblastva povečane

Drugi odstavek člena 143. zakona se spreminja in se glasi:

»Davčna oblastva, pristojna za odmero davka, morajo opraviti glede vsakega kaznivega dejanja poizvedbe in preiskavo in izvesti zavarovanje. Te poizvedbe in preiskave smejo pravnoveljavno započeti in izvesti tudi višja davčna oblastva, ki pošljejo nato vse preiskovalne spise oblastvu, ki odmerja, v nadaljnji postopek.

Preiskovalno davčno oblastvo sme, če bi bilo potrebno, opraviti tudi ogled v poslovnih prostorih in v stanovanju obdolženca kakor tudi v drugih stanovanjih in posod drugje, če bi to utegnulo koristiti ugotovitvi pravega kazenskega stanja. Organi oblastev, katerim je tak ogled poverjen, morajo imeti za to poseben odlok preiskovalnega oblastva, ki ga morajo pred ogledom pokazati tistemu, pri komer se ogled vrši.

Pri vseh teh preiskovalnih dejanjih morajo dajati policijski (politični) organi davčnemu oblastvu svojo pomoč.

V tretjem odstavku člena 143. zakona se črtajo za besedama »kot predsednik« vse besede do konca stavka, namesto njih pa se postavlja: »en sodnik izmed sodnikov okrožnega sodišča v središču drugostopnega davčnega oblastva, ki ga odredi predsednik tega sodišča, in en davčni zavezanec, diplomiran pravnik, ki ga izbere drugostopno upravno oblastvo. Člani finančnega sodišča, razen predsednika, se postavljajo na leto dni.«

Politične vesti

Sestanek Balkanske zveze bo 2. in 3. februarja v Beogradu, ne pa 23. februarja.

Madžarski zun. minister Csaky ne bo znova odpotoval v Rim. V Budapešti so mnenja, da ne bo nobenih novih dogodkov do sestanka Balkanske zveze, ki pa bo šele proti koncu februarja.

Italijanski general Cabiatti je objavil v »Piccolu« daljši članek o strategičnem položaju Madžarske. Vojaški položaj Madžarske označuje kot sila težaven, ker so vse države, na katere meji Madžarska, močnejše. Poleg tega ima Madžarska zelo slabe meje. Meja proti Romuniji je dolga okoli 500 km in ni niti misliti na to, da bi bila Madžarska finančno tako močna, da bi zgradila Maginotovo črto na tej meji. Meja proti Jugoslaviji je čisto odprta, ravno tako proti Nemčiji. Budimpešta je poleg tega oddaljena od meje le 50 km. Še najboljše je meja Madžarske proti Sovjetski Rusiji, a tudi tu bi bili sovjetski napadi iz boka silno nevarni.

Listi poročajo podrobnosti o italijanskem protestu, ker je nemška vlada zadržala 35 italijanskih vagonov z letali in vojnimi materiali. Berlinski italijanski gen. konzul Renzetti je po naročilu svoje vlade zahteval v Berlinu pojasnila, zakaj je bil ta transport zadržan. Pri tem je omenil, da je sovjetska vlada izjavila, da samo intervenira v korist finske vlade v Terioki in da ni v vojni s Finsko. Zato so tudi vojaške dobave Finski dopustne. To je že tretji italijanski transport, ki ga je zadržala Nemčija. Ni še znano, kaj bo ukrenila nemška vlada z ozirom na italijanski protest.

Italijanski vojni material, namenjen za Finsko, je Nemčija vrnila Italiji. Vrnila ga je šele potem, ko je Rim štirikrat interveniral zaradi tega materiala.

Pri Saali so se začeli novi in hudi boji. Odpor Rusov je postal močnejši. Sovjetske čete dobivajo neprestano ojačenja. V sovjetskem vojnem poročilu se prvič priznava poraz sovjetskih čet ter njih umik.

Finske čete so skoraj na vsej severni fronti dosegle sovjetske meje. Na sovjetsko ozemlje pa ne bodo prodirale, ker je finska vojska samo defenzivna.

Finske zmage so zelo povečale simpatije za Finsko. Na Švedskem se je po vseh o finskih zmagah prijavilo veliko prostovoljcev.

Švedski parlament je izglasoval zakonski načrt, s katerim se dajejo švedski vladi velika pooblastila za primer vojne ali mobilizacije. Parlament je sprejel tudi nekatere gospodarske odredbe, s katerimi se omejuje izvoz zlata in valut v tujino.

Švedski kralj je izjavil v svoji prestolni besedi ob otvoritvi parlamenta, da bo skušal švedski narod ohraniti dobre odnose z vsemi državami. Švedski narod je tudi pripravljen na vse žrtve, ki bodo potrebne. Finskemu narodu bo švedski narod pomagal, kolikor bo mogel v okviru svoje nevtiralnosti.

Na poziv Zveze narodov, da pomagajo Finski, je dosedaj odgovorilo pozitivno 18 držav, med njimi 10 ameriških. 12 držav še ni odgovorilo.

Posebna francoska vojaška misija bo odpotovala v najkrajšem času na Finsko. Glavna naloga misije bo, da ugotovi, kaj Finska najbolj potrebuje.

Italijanski prostovoljci so že prišli v Helsinke. Tudi angleški vojni material je že prišel na Finsko. Tudi iz Španije so se prijavili prostovoljci.

Po italijanskih vesteh je prišlo med sovjetskimi voditelji zaradi vojne s Finsko do hudih nesoglasij. Na seji vrhovnega vojnega sveta v tork je prišlo to nesoglasje do živga izraza. Sapožnikov, Zdrski, Vorošilov ter šef GPU so zahtevali, da se vojna proti Finski nadaljuje z vso odločnostjo. Molotov, Kalinin in drugi pa so predlagali, da se vojna do spomladni ustavi. Ni še gotovo, katero stališče bo zmagovalo. Stalin je baje zaenkrat odredil le to, da se letalska akcija proti Finski močno poveča.

Za predsednika francoske poslanske zbornice je bil znova izvoljen Herriot.

Na zapadni fronti so v zadnjem času vedno bolj pogosti spopadi izvidniških čet. Tudi letalske akcije postajajo bolj živahne.

Nad Severnim morjem je bila letalska bitka. Nemci poročajo, da se je 9 angleških letal borilo s štiri nemškimi, ki da so 3 angleška letala sestrelila. Po angleških vesteh pa je bilo sestreljeno eno angleško in eno nemško letalo.

Položaj japonske vlade se je v zadnjem času zelo poslabšal, zlasti ker se ni japonski vladi posrečilo, da bi spravila vprašanje obnove trgovinske pogodbe z Združenimi državami Sev. Amerike z mrtve točke. Ker so Združene države odpovedale trgovinsko pogodbo z Japonsko 28. januarja, preneha veljavnost pogodbe koncem tega meseca. Japonska bi zašla v največje gospodarske nepravilike, če se pogodba ne bi obnovila.

Japonska vlada je morala odstopiti. Poskus vlade, da bi se mogla rešiti, ker da mora najprej sestaviti novo japonsko kitajsko vlado, se ni posrečilo. Nova vlada bo sestavljena v nedeljo.

Irgovinski register

Vpisale so se naslednje tvrdke:

Tvornica sekta Bouvier & drug. Gornja Radgona. Obratni predmet: Izdelovanje in trgovina penečega vina (sekta). Javna trgovska družba. Družbenika: zakonska Clotar in Katarina Bouvier.

Antignit, družba z o. z., Guštanj. Obratni predmet: izdelovanje in razpečevanje antignita, to je patentiranega sredstva za naplesk lesa, lepenke in drugih predmetov v zaščito proti ognju. Višina osnovne glavnice 200.000 din, od katere je v gotovini vplačano 31.000 din, stvarna vloga pa je vnesena v vrednosti 69.000 din. Poslovodje: Maks Viternik, zasebni uradnik v Guštanju, Karol Sedej, veleposestnik v Prevaljah. Tvrdko zastopata oba družbenika skupno.

Bratje Pavletič, družba z o. z. v Ljubljani. Obratni predmet: trgovina z lesom in lesnimi izdelki, izdelovanje oz. produkcija lesa in obratovanje lastnih in v zakup vzetih žag in lesnih industrij. Udeležba pri enakih podjetjih. Izvoz vsakovrstnega lesa in lesnih izdelkov. Družba sme ustanovljati podružnice doma in v tujini. Osnovna glavica v višini 200.000 din je v gotovini. Poslovodje: Pavletič Rudolf, Pavletič Ivan, Pavletič Marin, Pavletič Ana, vsi lesni trgovci v Ljubljani. Družbo zastopa vsak poslovodja samostojno.

Sudostropa, trgovačko društvo z omejenim jamstvom, Ljubljana, podružnica Beograd. Obratni predmet: Trgovina, uvoz in izvoz raznega blaga, zlasti pa izvoz deželnih pridelkov in uvoz industrijskih izdelkov. Družba bo nadalje imela zastopstva industrijskih in trgovskih podjetij. Osnovna glavica 200.000 din, od katere je vplačano v gotovini 50.000 din. Poslovodja Petar Tupanjanin, Beograd. Poslovodja zastopa družbo samostojno.

Volta, družba z o. z., Ljubljana. Besedilo tudi v srbohrvaščini. Obratni predmet: Izdelovanje in prodaja elektrotehničnega materiala, zlasti stikal, in instalacijskega materiala, udeležba pri podjetjih enake vrste in pridobivanje takšnih podjetij ter ustanavljanje podružnic oz. obratovališč. Osnovna glavica v višini 100.000 din je vplačana v gotovini. Poslovodja Milivoj Lajovic, industrialec v Ljubljani. Družba se je vpisala zaradi prenosa iz Celja, ker je bila dosedaj registrirana pri trgovinskem sodišču v Celju.

Bule Frano, družba z o. z., farmacevtski zavod, Mirna, Slovenija. Družba se je prej imenovala Bule & Co., industrija emajliranih izdelkov »Adana« ter je imela svoj sedež v Ljubljani. Obratni predmet: Proizvajanje in razpečevanje strupov, zdravil in zdravilnih specialitet, tvarin in preparatov za zdravila, kolikor to ni izključna pravica lekarn in podjetij za proizvodnjo zdravil biološkega izvora za zdravljenje in zaščito proti boleznim pri človeku in živalih (seroloških in bakterioloških podjetij). Poslovodje: Franjo Bule, posestnik in podjetnik na Mirni, ter Bojan Santelj, profesor v Ljubljani, sedaj v Bjelovaru. Vsak poslovodja zastopa družbo posamezno.

Trioc, tržiška industrija obutve, družba z o. z. v Trzinu, tudi srbohrvaško besedilo. Obratni predmet: Izdelovanje čevljev na ovorniški način, prodaja lastnih in tujih izdelkov, vseh postranskih potrebščin (nogavice, kreme, past), nakup za obrat potrebnih zemljišč ter strojev in vsega, kar je za industrijsko obratovanje potrebno, ter ustanavljanje lastnih prodajaln. Osnovna glavica 500.000 din je vplačana v gotovini. Poslovodje: Hanuš Krofta, gen. ravnatelj v Ljubljani, Pankracij Cilenšek, ravnatelj v Trzinu, Matko Janežič, prokurist v Ljubljani, in Jože Ver-

bič, trgovec v Trzinu. Družbo zastopata po dva poslovodja ali pa en poslovodja ter prokurist.

Vpisale so se naslednje izpremembe in dodatki:

Celjska posojilnica d. d., Celje. Zaradi smrti se izbriše član upravnega sveta Vinko Kukovec, vpiše pa kleparski mojster in posestnik Franjo Dolžan v Celju.

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku, d. d. Prokura se je podelila Emanuelu Zelinki, uradniku družbe.

Tvornica sekta in vinske kleti Clotar Bouvier, vinogradniško veleposestvo, Gornja Radgona. Besedilo firme se odslej glasi: Vinogradniško veleposestvo Clotar Bou-

vier, vinske kleti, Gornja Radgona.

Viljem Abelna dediči, Hrastnik, steklarna. Zaradi izstopa se izbriše inženir Adolf Körbitz kot javni družbenik tvrdke.

Hermann Wögerer, veleklavničar, tovarna klobas, mesnatih izdelkov, masti ter uvoz in izvoz, Krčevina pri Mariboru. Prokura je podeljena Hermanu Wögererju, industrijeu v Krčevini. Prokurist podpisuje samostojno za tvrdko.

»Avtomontaža«, d. d., Ljubljana. Izbriše se član upravnega sveta dr. Ulikse Stanger ter prokurist Salomon Kretnar, vpiše pa se član upravnega sveta Ivan N. Dujmovič, lastnik menjalnice na Sušaku.

Jugoslovenska električna delniška družba Brown Boveri v Beogradu, podružnica v Ljubljani. Izbrišejo se člani upravnega sveta dr. Boveri Valter, Josip Neumann, Božidar Popović, Rudolf Štebi, inž. Julij Štern in Feliks Stransky. Vpišejo pa se člani upravnega odbora: inž. Karlo Sancer, Dragan Miličević, inž. Nikodije Bogdanović, vsi v Beogradu, dr. Matko Katičič, advokat v Zagrebu, inž. Leo Bodmer, inž. Conti Guido in Emil Zaugg, vsi iz Badena pri Curihu.

Kopališka družba Kamnik, d. d., Ljubljana. Izbriše se član upravnega sveta Grünwald Gordan Leo, vpiše pa se član upravnega sveta Ciril Benkovič, visokošolec v Kamniku.

sredstvi, nikakor pa ne na vozila z domačimi gorivi.

Nemčija že v veliki meri pridobiva sintetični bencin iz premoga. To gorivo je sicer neprimerno dražje kot ono iz nafte, vendar propeva domača premogovna industrija, ki zaposluje vedno več delavcev in nameščencev. Za nas seveda pridobivanje sintetičnega bencina ne prihaja posebno v poštev, ker so investicije zelo drage in bi bilo treba tudi precej časa, da bi se proizvodnje moglo začeti.

Naša država ima na razpolago dovolj nafte, to so že zdavnaj ugotovili znanstveniki in strokovnjaki na tem polju. Pred vrati Maribora, v Medmurju in Prekmurju, se pod zemeljsko površino vleče kilometre daleč debela žila petroleja, ki ga doslej samo na enem mestu malenkostno izkoriščajo. Ko bi že pred leti vtaknili v to industrijo le majhen del onih kapitalov, ki smo jih iz raznih vzrokov po nepotrebnem izgubili ali investirali v manj produktivne svrhe, bi bila Jugoslavija dandanes četrti petrolejska zemlja v Evropi. Pri tem pa bi se razlikovali od Rumunije po tem, da bi bili petrolejski vrelci res naši, ker bi vse naprave naredili z lastnim, domačim kapitalom. Mnogo smo zamudili in napake preteklosti se sedaj bridko maščujejo. Država bi si prihranila samo v zadnjih letih na stotine milijonov dinarjev deviz, lahko bi celo izvažali tekoče zlato, kakor imenujejo nafto, in doma bi imeli vedno dovolj tekočega goriva.

Se je čas, da se zamujeno popravi. Tekoče zlato samo čaka, da ga dvignemo. Ne zamujajmo več prilik, temveč poprimimo se dela. V začetku naj bodo naprave bolj skromne, izpopolnile se pa bodo iz naglega doloka sredstev iz prodane nafte. V par letih bo, če stvar pravilno zgrabimo, pri nas petrolejska industrija lahko že na prav lepi stopnji.

A. B.

Zunanja trgovina

V Bukarešti se je konstituirala romunsko-jugoslovenska trgovinska zbornica, v kratkem pa se bo ustanovila podobna jugoslovensko-romunsko trgovinska zbornica tudi v Beogradu.

V sušaskih skladiščih je mnogo blaga, ki so ga pripeljale naše ladje iz čezmorskih krajev. To blago so sekvestrirali Angleži in ga deponirali v sušaska skladišča. Naši uvozniki morajo dokazati, da je to blago v resnici namenjeno za Jugoslavijo, nakar jim bo blago izročeno. Gre za kavo, riž, kositer in še nekatero drugo blago.

V Split je prišel veliki italijanski parnik »Hilda«, da naloži 4000 ton pšenice.

Romunska trgovska mornarica se je povečala za 5000 tonski parnik »Bakika«, ki je bil zgrajen v Italiji.

Slovaško ministrstvo za gospodarstvo je sklicalo v Bratislavi konferenco vseh lesnih interesentov, da se popolnoma preuredi slovaška lesna trgovina.

Delniška družba za proizvodnjo sintetičnega kavčuka v Milanu je dobila dovoljenje, da zgradi še dve novi tovarni v Italiji.

Po trgovinski pogodbi, ki je bila dogovorjena med Bolgarsko in Rusijo, je predvidena blagovna zamenjava med obema državama za l. 1940 v vrednosti 920 milijonov levov. Bolgarska bi izvažala v Rusijo tobak, riž, surove kože, svinje, rožno olje, uvažala pa nafto in njene derivate, bombaž, celulozo, kavčuk in stroje. Pogodba je bila sklenjena za tri leta, a se morejo količine izvoza in uvoza po potrebi spremeniti.

Proizvodnja belgijskih premogovnikov se v novembru ni mogla povečati ter je ostala ista kot v oktobru, namreč 2.51 milijona ton. Zaloge so se zato znova zmanjšale, in sicer od 2.21 na 1.64 milijona ton.

PREMOG
KOKS — DRVA
nudi
I. Pogačnik
BOHORICEVA 5
Telefon 20-59
Postrežba brezhibna

Pridobnina po novi davčni reformi

Kakor smo že poročali v prejšnji tedenski številki, se pridobnina za manjše davčne zavezance z novo davčno reformo ni zvišala, temveč celo nekoliko znižala, ker se je odstotek obrambnega davka pri najnižjih dohodkih znižal. Čim večji pa je dohodek podjetij in čim višja je davčna osnova, tem višji je tudi davek.

Kako se bo pridobnina spreminjala, kažejo najbolj nazorno naslednji primeri:

Če je bila določena davčna osnova na 5.000 din, se je plačevalo dosedaj:

	din
10% državnega davka	500
2% dopolnilnega davka	100
133% avtonomnih doklad	765
obrambni fond pavšalno	126
skupaj	1.491

V bodoče pa bo treba plačati:

	din
10% državnega davka	500
2% dopolnilnega davka	100
133% avtonomnih doklad	765
20% obrambnega fonda	120
skupaj	1.485

Torej bo plačal davkoplačevalec z osnovo din 5.000 — 6 din manj davkov.

Osnova din 15.000 —

Dosedaj:	din
10% državnega davka	1.500
25% dopolnilnega davka	375
133% avtonomnih doklad	1.995
obrambni fond pavšalno	420
skupaj	4.290

V bodoče:

	din
10% državnega davka	1.500
25% dopolnilnega davka	375
133% avtonomnih doklad	1.995
22% obrambnega fonda	412
skupaj	4.282

Davkoplačevalec bo plačal 8 dinarjev manj.

Osnova din 50.000 —

Dosedaj:	din
10% državnega davka	5.000
5% dopolnilnega davka	2.500
133% avtonomnih doklad	6.650
obrambni fond pavšalno	1.760
skupaj	15.910

V bodoče:

	din
10% državnega davka	5.000
6% dopolnilnega davka	3.000
133% avtonomnih doklad	6.650
39% obrambnega fonda	3.045
skupaj	17.695

Plačal bo 1.785 din več.

Osnova din 75.000 —

Dosedaj:	din
10% državnega davka	7.500
6% dopolnilnega davka	4.500
133% avtonomnih doklad	9.975
obrambni fond pavšalno	3.220
skupaj	25.195

V bodoče:

	din
10% državnega davka	7.500
8% dopolnilnega davka	6.000
133% avtonomnih doklad	9.975
33% obrambnega fonda	3.795
skupaj	27.270

Torej din 2.075 — več.

Osnova din 100.000 —	din
Dosedaj:	
10% državnega davka	10.000
8% dopolnilnega davka	8.000
133% avtonomnih doklad	13.300
obrambni fond pavšalno	4.600
skupaj	35.900

V bodoče:

	din
12% državnega davka	12.000
10% dopolnilnega davka	10.000
133% avtonomnih doklad	15.960
36% obrambnega fonda	7.920
skupaj	45.880

Torej din 9.980 — več.

Osnova din 150.000 —

Dosedaj:	din
12% državnega davka	18.000
10% dopolnilnega davka	15.000
133% avtonomnih doklad	19.950
obrambni fond pavšalno	8.050
skupaj	61.000

V bodoče:

	din
12% državnega davka	18.000
14% dopolnilnega davka	21.000
133% avtonomnih doklad	23.940
42% obrambnega fonda	16.380
skupaj	79.320

Torej din 18.320 — več.

Osnova din 200.000 —	din
Dosedaj:	
12% državnega davka	24.000
12% dopolnilnega davka	24.000
133% avtonomnih doklad	31.920
obrambni fond pavšalno	12.000
skupaj	91.920

V bodoče:

	din
12% državnega davka	24.000
14% dopolnilnega davka	28.000
133% avtonomnih doklad	31.920
45% obrambnega fonda	23.400
skupaj	107.320

Plačal bo din 16.000 — več.

Osnova din 500.000 —

Dosedaj:	din
10% državnega davka	50.000
12% dopolnilnega davka	60.000
133% dopolnilnih doklad	66.500
obrambni fond pavšalno	30.000
skupaj	206.500

V bodoče:

	din
12% državnega davka	60.000
16% dopolnilnega davka	80.000
133% avtonomnih doklad	79.800
42% obrambnega fonda	58.800
skupaj	278.600

Torej za din 72.100 — več.

Zamujene prilike

Vedno več motornih vozil se odjavlja

Pomanjkanje tekočih goriv, v prvi vrsti bencina in nafte ozir. nezadostni dovoz pogonskih sredstev iz inozemstva sili državo k omejevanju obratovanja z motornimi vozili. Dobili smo že dve uredbi in obeta se nam že tretja, ki bo baje sedanje nepravilne nekoliko omejila. Iz Beograda poročajo, da je za prihodnje dni pričakovati zopet naredbo, ki bo omejila porabo bencina ali nafte na največ 30 litrov na teden in to različno za poedine vrste vozil. Pravijo, da bo največ goriva dovoljenega za pogon tovornih avtomobilov, kar je za poslovni svet največje važnosti. Tudi bo nekaj olajšav za porabo cest sporedno z železnicami in avtobusnimi programi, kar bo zlasti všeč trgovskim potnikom, ki imajo opravka v naseljih ne glede na njih oddaljenost od železnice in avtobusnih linij.

V severni Sloveniji je poslovni svet na stališču, naj se maksimira poraba bencina ozir. nafte in naj se gorivo daje na karte, ako so dovozi tekočih goriv res tako majhni. V ostalem pa naj se opuste vse omejitve. Vsakemu naj bo na prosto dano, da vozi, kadar ima za to potrebo, v kolikor mu pač to dovoljuje bencin, ki mu ga odmeri država. Ne samo gospodarski krogi, vsa javnost sploh je tega naziranja. Če boš dobil malo bencina, se boš tudi malo vozil, nihče, in tudi ne gospodje pri zeleni mizi, ne morejo vedeti, kdaj ti bo poklic veleval, da poženeš svoje vozilo.

V Mariboru je bilo zadnje tedne, odkar so stopile v veljavo omejitve, odjavljenih že 133 motornih vozil, in to do novega leta, namreč 82 osebnih in 9 tovornih avtomobilov ter 42 motornih koles. Koliko jih je bilo odjavljenih v tekočem letu, še ni znano. Enako je tudi na deželi. Povsod odjavljajo motorna vozila, ker nima smisla plačevati zanje visoke pristojbine, ne da bi se jih mogel kdo posluževati.

Posledica teh odjav je, da državi odpadejo pristojbine za motorna vozila, banovini taksa za pnevmatiko in občinam takse za avtomobile. Ker je po vsej državi na tisoče odjav, imajo upravna telesa velike izgube na dohodkih, ki jih ne bodo mogla tako kmalu nadomestiti.

Povsod po svetu vidimo, kako se delajo največji napor, da se pridobiva čim več zemeljskega olja za pogon motorjev. Kjer ni tekočih goriv, delajo poskuse z drugim pogonskimi sredstvi. V Nemčiji n. pr. je vedno več vozil na pogon s svetilnim plinom. Pri nas imamo na Hrvaškem dovolj zemeljskega plina, ki je bolj čist kot svetilni in je tudi cenejši. Toda v obratu vidimo bore malo vozil na pogon z metanom. Mestna občina mariborska je menda prva na tem polju v naši državi, ker je že pred par leti uvedla v avtobusnem prometu pogon z metanom pri nekaterih vozilih, sedaj pa bo opremila z dodatno napravo tudi vseh 20 dieslovih avtobusov. Ko bi posnemali na tem polju Maribor tudi drugod, bi odpadle vse omejitve, ker se te nanašajo le na pogon z inozemskimi pogonskimi

Denarstvo

Promet na Ljubljanski borzi v letu 1939.

Saniranje »Jugo-Fenixa«

se bo, kakor zatrjuje družba, v najkrajšem času izvršilo in bo zavarovance popolnoma zadovoljilo, kakor je pred kratkim izjavil tudi trgovinski minister. Mariborska ekspozitura »Feniksa« poziva zavarovance, naj mirno čakajo na obljubljeno novo naredbo in naj se ne dajo begati po nekaterih brezvestnejših, ki skušajo za smešno nizke zneske odkupiti police. Ekspozitura naglašja, da akcijski odbori »Feniksa« nimajo legitimacije zastopati zavarovancev, ako jim ti ne izroče posebnih pismenih pooblastil. Vse informacije daje ekspozitura »Feniksa« v Mariboru, Aleksandrova cesta 28/I, dobe se pa tudi pri ostalih zastopništvih te zavarovalne družbe.

Generalna lista izžrebanih obveznic vojne škode

je te dni izšla v samozaložbi Avg. Pertota, uradnika Ljublj. kreditne banke v Ljubljani. Knjižica vsebuje vse potrebne podatke o vseh do sedaj izžrebanih 3806 obveznicah vojne škode, tega pri nas najbolj popularnega in razširjenega papirja; urejena je po dosedanjih izdajateljevih izkušnjah v aritmetičnem redu, tako da je vsem zainteresentom prihranjeno nepotrebno in zamudno iskanje po malo preglednih uradnih žrebnih listih, ki jih izdaja finančno ministrstvo. Ker je knjižica pregledana in overovljena od Ljubljanske borze za blago in vrednote, je s tem podano jamstvo za absolutno točnost in zanesljivost v pogledu soglasja z uradnimi listami. Knjižica se toplo priporoča, stane 20 din in se naroča pri založniku, Ljubljana, Gledališka ulica 11.

Razvoj nemških državnih financ

Kljub mobilizaciji so v septembru davčni dohodki Nemčije silno narasli, deloma tudi zaradi nekaterih novih vojnih davščin. Tako so znašali od 1. VIII. do 30. IX. vsi premoženjski in prometni davki 1. 1938. 3476,1 milijona mark, 1. 1939. pa že 4723,0 milijona mark. Carine in trošarine pa so dale v navedenih dveh mesecih 1. 1938. 1157,1, 1. 1939. pa 1446,5 milijona mark, da je znašal skupni donos davkov od 1. VIII. do 30. IX. leta 1938. 4633,2 milijona mark, letos pa 6178,9 milijona mark. Iz teh števil se vidi, kako silno je narasla davčna obremenitev v Nemčiji, v zadnjem času pa se je še močno povečala.

V finančnem ministertvu so začeli izdajati štiri desetotne obveznice vojnemu dobrovoljcem. Bivši borci prejema obveznice za 50.000, neborci pa za 30.000 din.

Do 16. februarja se mora zamenjati ves srebrni denar po 50 din. Narodni dohodek v USA je znašal 1. 1939. 70 milijard dolarjev, za 4 milijarde več kot 1. 1938.

Uvoz zlata v Združene države Sev. Amerike se je v novembru povečal v primeru z oktobrom od 69,7 na 167,9 milijona dolarjev. Izvoz zlata pa se je v istem času znižal od 15 na 10 milijonov dolarjev. Uvoz srebra se je v isti dobi znižal od 7,2 na 4,1 milijona dolarjev, izvoz pa od 1,7 na 0,4 milijona dolarjev.

Kanadski finančni minister je izjavil, da bo prvo kanadsko vojno posojilo predloženo javnosti v podpisovanje dne 15. januarja.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 10. januarja objavlja: Uredbo o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih — Navodilo o izplačilu nagrade honorarnih uslužbencev in dnevnice, vpoklicanih na vojaške vaje — Pravilnik o oblastveno odrejenemu bivanju oseb — Pravilnik o opravljanju logarskega izpita za čuvaje nedržavnih gozdov — Popravek v uredbi o oprostitvi mož od vojaške službe.

Devize

Devizna kupčija se je v 1. 1939. razvijala povsem zadovoljivo, saj je bil dosežen znatno večji skupni devizni promet, kakor vsa leta od 1931. dalje. Celotni devizni zaključki so znašali 516.522.327,46 dinarjev, kar znači v primeri z letom 1938. porast deviznega prometa za približno 122 milijonov dinarjev oziroma za okroglo 140 milijonov dinarjev več kot v 1. 1937. Ta porast deviznih zaključkov je še bolj viden v primerjavi s porastom deviznega prometa, ki je bil dosežen v letu 1938. v primeri z 1937. in ki je znašal komaj dobrih 18 milijonov dinarjev.

Zanimivo je primerjati gibanje prometa najvažnejših deviz v zadnjih petih letih, kakor nam predločuje sledeča razpredelnica (v milijonih din):

	Berlin	London	New York	Curih
1935	3'2	56'6	27'6	23'0
1936	41'0	82'0	31'3	8'6
1937	147'5	93'9	33'6	11'8
1938	175'1	139'5	24'2	15'8
1939	321'9	148'1	32'3	8'0

Po gorenji tabeli je dosegla deviza Berlin skorajda še enkrat večji promet v letu 1939., nego ga izkazuje leto 1938.; razmeroma neznamenit porast zaključkov pa beleži deviza London, pač zaradi tega, ker so bile od zadnjega avgusta 1939. trgovane svobodne devize na vseh domačih deviznih borzih na bazi amer. dolarja in ne več, kot dotlej, na bazi angleškega funta. Iz tega razloga pokazuje deviza New York približno isti dvig deviznega prometa kot deviza London, ter se glede višine zaključkov leto 1939. močno približuje višini prometa v amer. dolarjih tekom leta 1937. Z uvedbo privatnega kliringa s Českoslovaško (oziroma pozneje s Českomoravskim protektoratom) se je 1. 1939. promet v čeških kronah dvignil v primeri z vsemi prejšnjimi leti skoro za nad tri milijone dinarjev. Nasprotno pa je močno nazadoval promet s švicarskimi franki, t. j. za nekaj manj kot osem milijonov dinarjev.

v letu 1939. nasproti letu 1938. Prav tako je nazadoval promet z grškimi boni za okoli pol milijona dinarjev in izkazoval razmeroma neznamenit promet v letu 1939. slično kot v prejšnjih letih, medtem ko je bilo v letu 1939. perfektuirano za malenkost več deviznih zaključkov v italijanskih lirah, nego je znašal skupni letni promet v devizi Trst tekom leta 1938., je pa vkljub temu višina doseženega prometa v tej devizi značilno skromna. Deviza Amsterdam je glede prometa nazadovala za skoro pet milijonov dinarjev.

Razen v gori navedenih devizah je bilo v letu 1939. še nekaj manjših zaključkov v devizah: Bruselj, Pariz, Sofija, Stockholm, Montreal in Budimpešta.

Za promet na ljubljanski borzi je zelo važno dejstvo, da se v deviznih transakcijah poslužuje zadnja leta naše borze tudi Privilegovano akcionarsko društvo za izvoz poljedelskih proizvodov (Prizad), ker le tako je mogoče razumeti izredni porast zaključkov v nemških markah. Kajti več kot dve tretjini celoletnega deviznega prometa odpade samo na promet z nemškimi markami v letu 1939., skoro polovica v letu 1938. in več ko dve petini v letu 1937. Sicer pa tvorijo gros zaključkov vsa zadnja leta v glavnem le devize Berlin, London in New York.

Kakor v letu 1938. je bil tudi leta 1939. dosežen največji mesečni devizni promet v decembru, ki je znašal skoro 53 milijonov dinarjev in je bil za dva milijona dinarjev celo večji kot v 1. 1938. Najmanjši mesečni devizni promet pa izkazuje mesec september z nad 28 milijoni dinarjev, v primeri s ca. 17,5 milij. din v februarju 1938.

Valute

V valutah tudi leta 1939. ni bilo perfektuirano nobenih zaključkov, prav tako kot v letih od 1935. dalje.

Efekti

Nalik deviznemu prometu kaže tudi efektni promet na ljubljanski borzi v letu 1939. nekoliko razselejšavo sliko, kajti skupni zaključki v državnih in privatnih vrednostnih papirjih znašajo din

4.689.870.—, nasproti 787 tisoč dinarjem v letu 1938.

Od vseh efektnih zaključkov pa odpade leta 1939. samo na 5% srednjeročne obveznice (za finansiranje javnih del iz leta 1935., III. tranša) din 2.000.000.—, na delnice Trboveljske premogokopne družbe (skupno 9356 komadov v vrednosti) din 1.673.000.—, na 25% vojno škodo (1932 kosov) din 612.000.—, na 7% investicijsko posojilo (1500 komadov) din 150.000.—, dalje na 6% begluške obveznice din 90.000.—, na delnice Narodne banke (10 komadov) din 76.500.—, na 6% obveznice dalmatinskega agrarja 62.000 din in končno na 4% drž. garantirane obveznice iz leta 1934. (severni agrarji) približno din 26.000.—.

Če pregledamo tabelarni izkaz o efektnem prometu na ljubljanski borzi od leta 1924. dalje, vidimo, da je bil dosežen večji efektni promet le v letih 1926. in 1927., dočim je bil v vseh drugih letih promet z vrednostnimi papirji neprimerno manjši ko leta 1939.

Razsodišče

Tudi poslovanje borznega razsodišča očituje v letu 1939. večjo zaposlenost, a s tem tudi večji uspeh nego leta 1938. Kajti vloženih je bilo v celem 661 tožb več kakor leta 1938., torej skupno 1814 tožb, s katerimi je bil vloževan skupni znesek terjatev din 5.910.000.— nasproti 3.940.000 din v letu 1938. Najvišja vloževana terjatev je znašala din 121.000.—, a v letu 1938. le din 105.000.—, dočim je bilo na en razpravni dan rešeno največ tožb v decembru in sicer 96.

Povečanje števila vloženih tožb gre na eni strani na račun znanih ukrepov, povzročenih po mednarodnih zapletitostih, na drugi strani pa na prilast novih tvrdk, ki so se začele v vse večjem številu posluževati ljubljanskega borznega razsodišča, kar potrjuje, da je solidnost in objektivnost našega razsodišča privabila v svoj poslovnik krog že tudi take velike firme, ki so bile vse dosedaj naložne in zakrknjene nasprotnice vsakega razsodišča. K temu pa je seveda nemalo pripomogla tudi zanesljiva ekspeditivnost borznega razsodiščnega urada.

vrsti nameščenci. Povedati je treba, koliko je plačalo podjetje družbenega davka, koliko je plačalo za svoje številne prodajalne, koliko je dal dividendni davek družbe itd.

Samo s paradnimi številkami ni nič povedano. Če objavlja »Borovo« te paradne številke, je to naravno, ker od lista, ki ga izdaja podjetje, kaj drugega ni pričakovati. Če pa piše »Jugoslav. Lloyd«, da »Borovo« docete, potem naj tudi pove, v čem je ta nauk Borova.

In pove naj tudi, koliko je prej plačeval Bata uvozne carine in koliko je sedaj prihranil na uvozni carini, ker ima v Borovem svoji tovarne. Na desetine milijonov din je Bata plačeval vsako leto, preden je imel tovarne v Borovem, uvozne carine in ta je dala v osmih letih znatno več ko vsi davki Bate, ki jih je plačal v teh letih.

Ne samo ponatiskovati, tudi malo kritičnosti je treba pokazati, če se hoče poročati objektivno!

Stanje naših kliringov

V prvem letošnjem tednu je od sprememb v naših kliringih zlasti omeniti zmanjšanje našega dolga Italiji za 9,2 milijona din ter naših terjatev proti Česko-Moravski za 17.551.000 Kč. Gibanje naših kliringov je razvidno iz naslednjih števil (vse v milijonih dotične valute):

	7. I. 1940.	31. XII. 1939.
Aktivni kliringi:		
Bolgarska din	1,12	0,28
Nemčija RM	7,94	7,65
Česko-Moravska Kč	30,60	48,15
Spanija pezet	2,93	2,93
Pasivni kliringi:		
Belgija belg	1,41	1,41
Italija din	58,83	68,08
Madžarska din	33,87	34,18
Poljska din	26,89	26,89
Romunija din	23,84	24,99
Turčija din	5,03	4,75
Slovaška Kč	1,00	0,81

Veliko zanimanje za visokovredno jugoslovansko hrastovino

Dočim ni za okroglo hrastovino posebnega zanimanja, je povpraševanje po visokovredni jugoslovanski hrastovini za furnirje zelo veliko.

To je pokazala tudi dražba premoženjskih občin v Petrovaradinu in Sremski Mitrovici. Na prodaj so bili stari hrasti po 75—130 cm premera. Skupno je bilo teh hrastov 513.

Izklicna cena za te hraste je bila 2.491.937 din. Pri dražbi pa je bila dosežena cena 5.568.810 din, torej za 43% več kakor pa je bila izklicna cena. Hraste je izdražila družba Timber, dočim je Našička nudila le 2.547.000 din, Slavex 3.258.000 din, Jakobah pa 3.333.000 din. Tudi pri vseh drugih družbah je bila izklicna cena znatno prekoračena.

Vinska trgovina v Dalmaciji

Vinska trgovina je postala v Dalmaciji v novembru nekoliko živahnejša. V mnogih krajih pa se trgovina še ni razvila, ker še niso cene ustaljene.

Izvoz vina v Česko-Moravsko je bil precej velik. Izvažajo pa se samo boljše vina. Skupno je šlo v novembru v tujino 7441 hl vina, od tega v Česko-Moravsko 3437, v Švico 1082 in v Nizozemsko 2421 hl.

Vsa vina še niso prevrela in so še motna. Še nobeno leto ni bila razlika v kakovosti vin tako velika ko letos.

V decembru je bila vinska trgovina mrtva. Iz Šibenika se je izvozilo 3300 hl vina. Cene šibeniškemu vinu se gibljejo med 310 do 330 din za črno ter 400 do 420 din za opolo in belo. v okolici Šibenika so vina za okoli 20 din cenejša. Hvarska vina se plačujejo po 20 do 23 din od stopnje.

Cene na Pelješcu se gibljejo med 22 do 23 din za belo, za navadno črno pa po 22 do 23 din za stopnjo. Dingač je po 474 din hl.

Malo več kritičnosti tudi glede Bate

Zagrebski »Jugoslavenski Lloyd« je objavil v številki z dne 6. januarja članek »Številke govore ali Borovo docet«. V tem članku je ponatisnil »J. L.« nekatere številke iz noveletne številke Batinega reklamnega lista »Borovo«.

Naravno je, da je »Borovo« objavilo te številke in jih tudi po svoje poudarilo, malo manj razumljivo pa je, da »J. L.« te številke čisto nekritično ponatiskuje. Še zlasti pa se mora človek čuditi ponatisku teh števil, ko je prej prečital uvodnik »J. L.« o raznih naših aferah, ki se bodo mogoče odkrile v zvezi s poverbami direktorja Marcela Srkulja.

Pa da se vrnemo k poučnim številkam iz Borova.

Najprej se navaja, da se je občinski proračun Borova zvišal od 250.008 dinarjev v letu 1931. na 1.325.904 dinarje v letu 1938. in da se je odstotek neplačanih davkov zmanjšal v tem času od 72 na 12%.

Ni treba biti poseben gospodarski strokovnjak, da bi se moral človek tem številkam čuditi. Če se ustanovi v tako malem kraju, kakor je Borovo, velikanska tovarna, ki prevzema vedno nove panoge

industrijske proizvodnje in ki zaposluje na tisoče delavcev, potem naravno mora rasti proračun te občine. Bilo bi že naravnost sumljivo, če bi proračun ne narasel. Kdor hoče hvaliti številke o dvigu proračuna, mora navesti čisto drugačne podatke, mora navesti, kako je raslo število v Batinih tovarnah zaposlenega delavstva, kako se je dvignila vrednost zemlje, kaj je pridobil kraj sam in ne le tovarna in vse polno drugih stvari. Prav tako je samo po sebi razumljivo, da se je odstotek neplačanih davkov nižal, čim bolj je raslo podjetje Bata. Saj je to podjetje glavni davkoplačevalec Borova. Mnogo bolj zanimivo bi bilo zvedeti, kakšno občinsko doklado je plačevalo Borovo in v kakšnem razmerju je bila ta doklada s čistim dobičkom podjetja. O tem pa »Jug. Lloyd« molči.

Nato navaja »J. L.«, da se je število hiš v Borovem zvišalo od 517 v letu 1931. na 1093 v letu 1938. Tudi to nič ne pove. List bi moral povedati, kdo je vse te hiše sezidal, ker potem bi se šele videlo, kako so tovarne Bate dvignile Borovo. Prav tako so brez cene samo absolutne številke o povečanju šte-

vila žarnic in radijskih aparatov. Če naraste število prebivalstva, naraste avtomatično tudi število žarnic in radijskih aparatov. Jasna slika o razvoju kraja se dobi šele takrat, kadar se te številke primerjajo s številom prebivalstva, če se vidi, da je v Borovu neprimerno več žarnic in radijskih aparatov ko pa v enakem industrijskem kraju kje drugje.

Posebno malo pa pove statistika o izplačanih mezdah in plačah v Batinih podjetjih. Če so te narasle od 123 v osmih letih na 903 milijona dinarjev, je to vsekakor lepo. Toda te številke same še nič ne povejo, treba je tudi vedeti, kako se je zvišalo število delavstva in kako se je dvignil zaslužek podjetja in koliko so znašale dividende. O tem »Jugoslavenski Lloyd« nič ne pove.

Ze celo pa so prazne številke o davkih, ki da jih je plačalo podjetje »Bata«. Navaja se, da je plačalo podjetje v osmih letih 1706 milijona din. Toda ne pove se, katere davke je plačalo podjetje. Če se šteje v tej številki tudi uslužbenski davek — in vse kaže na to, da se šteje — potem ta davek ni plačalo podjetje, temveč v prvi

Trgovskemu naraščaju!

Mesec davčnih napovedi

Januar je mesec davčnih napovedi. V januarju mora zato vsak trgovec znova pogledati v davčne predpise, posebno temeljito pa bo moral to storiti letos, ker je stopila v veljavo nova uredba o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih. Zlasti dobro je treba pogledati predpise o obdavčitih postavkah in tudi pripraviti vse potrebno gradivo, da bo mogel svojo napoved pred davčnim odborom tudi utemeljiti.

Kdor je glede kakšne stvari v dvomu, naj stopi v svoje združenje, kjer bo skoraj v vseh združenjih dobil vsa potrebna pojasnila. Nekatera združenja tudi sestavljajo davčne napovedi za svoje člane in tudi ev. pritožbe na upravno sodišče. Zlasti sedaj v januarju se vidi, kako velikanskega pomena je za vsakega trgovca njegovo stanovsko združenje. Tu ima brezplačno na razpolago zanesljivo in dobro delujočo davčno pisarno. Vsak trgovec bi si moral prizadevati, da more njegovo združenje čim bolj izpolniti svojo pisarno, ki bo vsakemu članu združenja samo z davčnimi nasveti bogato povrnila njegovo gremialno doklado.

V januarju se vsak še bavi z davčnimi vprašanji mnogo več kot v drugih mesecih. Naj pri tem tudi ne pozabi povedati kaj o davčnih zadevah svojem pomočniku in vajencu. S tem bo koristil tudi sebi, ker bo marsikatero stvar mogel zanj opraviti tudi pomočnik.

V januarju objavlja »Trgovski list« vsako leto obširna davčna navodila. Te naj zlasti manjši trgovci shranijo in jih hranijo v posebni mapi. V to mapo naj spravljajo tudi vsa poznejša davčna navodila in pojasnila in če mogoče naj vse to gradivo tudi lepo uredi. Morda bi mogel to delo opravljati tudi kateri pomočnik po navodilih šefa. Na ta način si more trgovec skoraj zastoj nabrati vse potrebne podatke o davkih, če mu njegova sredstva ne dopuščajo, da bi si nabavil izvrstne Suščeve davčne knjige.

Naš davčni sistem je precej kompliciran, zlasti predpisi o poslovnem davku delajo celo strokovnjakom preglavice. Vendar pa bi moral osnovna načela našega davčnega sistema poznati vsak trgovec, da more vedno podati davčno napoved pravilno in pošteno, a ne v svojo škodo, kar se je pred leti zelo pogosto dogajalo.

Zato pa je tudi prav in pravilno, če še tudi svoje osebe o davčnih vprašanjih pouči in zato naj ne bo mesec januar samo mesec davčnih napovedi, temveč tudi mesec pouka o davkih.

Trgovski pomočniki in vajenci pa naj se tudi sami zanimajo za davčna vprašanja in posvečajo davčni rubriki v listih vsaj tako važnost kot športni. Kdor davčnih predpisov ne pozna, tudi ne more braniti svojih interesov! Naj na to nihče ne pozabi!

Nagradna tekmovanja za pridobivanje odjemalcev

Mnenja o uspešnosti nagradnih tekmovanj za propagando kakšnega blaga ali za pridobivanje odjemalcev so neenotna. Dejstvo pa je, da posamezne velike trditve takšna nagradna tekmovanja vedno znova prirejajo. To vsekakor dokazuje, da morajo imeti takšna tekmovanja tudi uspeh. To moremo sklepati tudi še iz drugega dejstva. Ni dnevnika, ki ne bi imel svojega klička za uganke, križanke in druge podobne tekme. Čeprav so te nagrade silno skromne in tudi maloštevilne, se vendar zelo veliko ljudi poteguje za te nagrade. Iz tega nedvomno sledi, da zelo veliko ljudi z veseljem sodeluje pri teh tekmovanjih in da se more to nagajenje ljudi tudi poslovno izkoristiti.

Neki švicarski trgovski list je priredil med svojimi naročniki anketo, kaj mislijo o nagradnih tekmovanjih. Iz njihovih odgovorov naj navedemo nekatere nasvete, ki so se največkrat ponavljali.

Prvi pogoj za uspeh nagradnega tekmovanja je, da je naloga lahko rešljiva tudi za povprečnega bralca. Če ta naloga ne more rešiti, je nezadovoljen, s tem pa je tudi že onemogočen vsak uspeh reklamnega nagradnega tekmovanja. Če pa bralec nalogo reši, je zadovoljen in v prvem hipu niti ne misli na nagrado. Vsaka izvršena naloga ustvarja v človeku zadovoljstvo in s tem je ustvarjeno ono razpoloženje, ki je potrebno, da je propaganda tudi uspešna.

Naloga pa mora biti tudi podana tako, da takoj vzbudi zanimanje bralca. Kajti namen vsakega nagradnega tekmovanja mora pač biti, da se obrača na čim večji krog ljudi.

Če se razpiše nagradno tekmo-

vanje, potem mora biti ali mnogo majhnih nagrad ali pa malo, pa velikih nagrad. Da je tako, dokazujejo razne loterije. Nekatere velike italijanske, španske in irske loterije poznajo le nekaj prav velikih daril, a ta so tako zapeljiva, da ljudje radi žrtvujejo nekaj dinarjev samo zato, da morejo sanjati par ur, kako bo, kadar zadenejo glavni dobiček. Trgovec seveda tako velikih daril ne more

obljubljati. On more razpisovati le nagrade z mnogimi malimi dobitki. Dostikrat more za to misel pridobiti tudi tovarne, katerih izdelke prodaja, da ga nagradno tekmovanje niti ne velja dosti.

Naj ima kdo to ali ono mnenje o nagradnem tekmovanju, je vendar jasno eno, da se more z njim na mah vzbuditi zelo veliko zanimanje ljudi za ta ali oni predmet. V mrtvi sezoni je v tem naravnost rešitev.

Uslužnosti in prijaznosti v trgovini

Madžarski list za reklamo objavlja primer posebne prijaznosti trgovca nasproti občinstvu. Neki trgovec je postavil v svoje izložbeno okno tablico z napisom:

»Če ne hodite radi v trgovino, pokličite, prosim, kar telefonsko št. ... Vprašate lahko vse, kakor izvolite, in mi Vam bomo svetovali radevolje in brezplačno.«

To je dobro premišljen ukrep. Marsikateremu boječemu človeku je res silno nerodno vstopiti v trgovino, ker misli, da je potem prisiljen nekaj kupiti ali pa se bode zdel zelo čuden. Pri telefonu ni takih motenj.

Dobro misel je imela tudi neka trditka za pohištvo nekje v Švici. Celotno izložbeno okno so pobarvali rumeno, samo v višini oči so pustili dve rdeče obrobljeni luknji v premeru 15 cm. Nad temi naočniki so napisali z rdečimi črkami: »Samo za zaročence.«

Seveda so mimoidoči skoraj vsi zvedavo pokukali skozi te luknje in videli so krasno razstavo pohištva za trisobno stanovanje, osvetljenega z umetnimi svetili in nameščenega v prodajalnici tako, da so imele sobe vsaka napisano ceno in še kaj primernege. Vsak predmet je prišel v tej razstavi popolnoma do veljave. Bilo je pa tudi dosti takih ljudi in ogledovalcev, ki so pohiteli povedati še drugim interesentom novico o izredno ugodnem nakupu.

Pri prodaji barv in podobnega množinskega blaga so velike težave in sitnosti s tem, ker stranke dostikrat ne vedo, kolikšno množino blaga naj si kupijo v razmerju s tem, za kar ga hočejo uporabiti. Posebno se radi zmotijo laiki pri nakupih barve, rečimo, ko hočejo prepleškati pod kake sobe ali vrtno ograjo, stene v kuhinji ali kaj drugega. Ocenijo zato le približno, včasih še vprašajo trgovca oziroma prodajalca za nasvet, navadno pa kupijo za vsak slučaj malo več. Žal se pa dostikrat izkaže, da ta »več« le še ni bil več, morda niti

ni bilo dovolj za silo. Tako se pa rado zgodi, da ostane rokodelcec ali pa sam naročnik pred koncem dela s praznim loncem pred steno in s suhim čopičem.

Vidi se, da varčevanje z izgovorom »še malo več« ali bo že dovolj, ni vedno vzorno. Od prekinitve dela lahko celo nastane znatna škoda ali pa se mora hoditi daleč po dodatno količino. Da bi odpomogel tem skrbem nakupovalcev, si je izmislil neki trgovec z barvami sledečo rešitev:

Na zadnjo steno svojega izložbenega okna je narisal velik obrobjen kvadrat s ploščino natanko enega kvadratnega metra. Pri vseh barvah in lakih pa je napisal poleg cene za en kilogram tudi ceno, kolikor velja pobarvanje enega kvadratnega metra ploskve. Tako je n. pr. napisal:

1 kg barve za sobna tla din 30'—
1 m² tal, dvakr. barvanje din 40'—
lakiranje poleg tega, lak din 30'—
Skupaj din 70'—

Stranki je bilo s tem omogočeno, da si je že naprej natanko izdelala načrt za nakup ob določeni potrebi za prebarvanje delov pohištva ali sten in vrat. Občinstvu je to ugajalo in marsikateri kupovalec je šele zdaj dobil veselje, da si doma kaj preuredi in olepša.

Reklamni mozaik

Ni vseeno, če se vložijo vabilno pismo v kuvertlo z upogibom navzdol ali navzgor. Če je upogib navzgor, se dostikrat pismo pri odpiranju prereže. Ali poznate koga, ki si vzame potem trud, da takšno reklamno pismo zopet lepo sestavi in potem čita?

Razstava rokavic neke modne trgovine za gospode je imela v sredini ta napis: »Za vsak poklic in za vsak šport prava rokavica!« Za napisom pa so bile roke s simboli za posamezne poklice. To je bila zelo uspešna reklama.

Posrečeno reklamo si je izbrala neka firma. V brzojavnem slogu

Mogočna zdravilna moč narave

se še posebno izraža v naravni
ROGASKI SLATINI

je dala natisniti na 2 cm širok trak papirja svoje vabilo za nakup. Ta trak je dala v papirni ovitek, ki je bil zaplombiran. Vsak je odprl ovitek in prebral trak. Radovednost ljudi je najboljša zaveznica v reklami.

Davčni svetovalec

Izpolnitev davčnih prijav za pridobnino

G. F. Š. v Lj.

Vprašanje: V pridobninski prijavi je po tiskovini navesti, kakšne dohodke imam od nepremičnin in koliko in od česa imam še kake druge dohodke. Izpolnitev tega vprašanja mi dela težave in ne vem, ali naj vstavim kosmate ali čiste dohodke in kako naj izračunam davčni obseg pojasnim, da ne bom zagrešil utaje, za kar bi me mogla klicati pozneje na odgovor.

Odgovor: Pri nas se porablja za pridobninsko prijavo obrazec, ki zahteva od davčnih zavezancev več, nego je za to v zakonu predpisano. V uradnem obrazcu ni sledečih vprašanj: a) Ulica (vas) in hišna št. stanovanja in ime hišnega lastnika, b) zasebno stanovanje obstoji iz ... stanovanjskih in ... pomožnih prostorov, letna najemnina (najemninska vrednost) din ..., c) imate li, kje in kakšne nepremičnine in kolikšen dohodek imate od njih, d) imate li, koliko in od česa še kakšen dohodek. Pri številu nameščenecv zahteva prijava podatke o številu plačanih in številu neplačanih nameščenecv, dočim ima uradni obrazec samo podatke o nameščenecih, ki so pomočniki. Zakaj se je na ta način dopolnil uradni obrazec, ne vemo in tudi ne, kdo ga je dopolnil oz. kdo si prisvaja pravico, da zahteva od davčnih zavezancev tudi podatkov, katere niso dolžni predložiti oziroma prijaviti. Davčni zavezanci so upravičeni, da te neuradne podatke ignorirajo in na gornja vprašanja vobče ne odgovarjajo.

Angleška trgovska mornarica v vojni

V svetovni vojni je izgubila Velika Britanija eno tretjino svojega trgovskega brodogoja. Zato je angleška vlada že v svetovni vojni skrbela za zaščito svojih ladij. Po dolgem prizadevanju in po mnogih neuspehih se je angleški vladi tudi posrečilo, da je zaščitila trgovske ladje pred napadi podmornic. V svetovni vojni pridobljene izkušnje se naravno tudi sedaj s pridom uporabljajo.

Že v prvih dneh vojne je bil zopet popolnoma organiziran sistem spremstva ali konvojev trgovskih ladij, ki se je v svetovni vojni tako dobro obnesel. Ta sistem konvojev je organiziran takole: Obale angleških otokov in kolonij ko tudi protektorati so razdeljeni na posamezne odseke. Na čelu vsakega odseka je višji pomorski oficir, ki razpolaga z določenim številom rušilcev in drugih edinice vojnega mornarice. Te ladje določa trgovskim ladjam v spremstvo.

V važnejših odprtih trgovskih pristaniščih v Angliji in v koloni-

jah so imenovani posebni pristaniški oficirji, ki organizirajo sistem spremstva. Njih naloga je, da vzamejo pod zaščito ladje, ki razkladajo tovor in da skrbijo, da se tovor čim prej naloži ali izkrci.

Nato se sestavi skupine ladij, ki odpotujejo skupno v spremstvu vojnih ladij. Da se ne zamujajo transporti, se počasne ladje ne uvrščajo v iste skupine ko hitre. Posebno hitre ladje se pošiljajo naprej s posebnim spremstvom.

Kakor hitro je skupina ladij zbrana, se razdele ladje v kolone. In sicer tako, da n. pr. skupina 15 ladij plove v treh kolonah. Takšno skupino more popolnoma zaščititi že skupina 4 vojnih ladij, od katerih plove ena na čelu, dve ob strani in ena za skupino. Vsa skupina pa vozi v cikcakasti črti, do čim vojne ladje vozijo v smeri vožnje.

Plovba

Ves čas plovbe so trgovske ladje v stalnem stiku s signali z vojnimi ladjami. Vojne ladje pa tudi pravčasno obveščajo trgovske ladje o vsaki važni stvari. Pred odhodom imajo kapitani ladij tajno sejo na kopnem. Na tej seji dobe vse po-

trebne informacije. V določeni uri, ki je znana samo kapitanom, odplovejo ladje v največji tišini iz pristanišča. Istočasno ko vojne ladje, spremljajo trgovske ladje tudi letala, zlasti na nevarnejših mestih in ob prihodu v Anglijo. Na večer se vse luči v ladjah ugasnejo. Ta sistem spremstva se je izkazal kot silno dober. Tako je v prvih 12 tednih sedanje vojne bilo od 3700 ladij, ki so na ta način potovale, uničenih samo 7.

Hitrost vsega transporta se določa z ozirom na hitrost najbolj počasne ladje. Ta zelo previdna vožnja povzroča seveda, da prihajajo ladje mnogo pozneje na cilj in da se tudi ne morejo tako izkoristiti. Zato mora angleška trgovska mornarica gledati na to, da se vse ladje čim bolj racionalno izkoristijo.

Pomorsko ministrstvo smatra zato za svojo najvažnejšo nalogo, da ves notranji prostor ladij uredi tako, da se morejo prevažati tudi živila in vojni material. V ta namen so izdani posebni predpisi, kako morajo biti ladje urejene. Vse ladje pregleda v ta namen po-

seben odbor, ki ga tvorijo štirje lastniki ladij. Ta odbor izdaja dovoljenja za plovbo. Brez takšnega dovoljenja ne sme odpluti na morje niti ena trgovska ladja, ki je zaregistrirana v Angliji. Ta odbor se sestaja vsak dan. S pomočjo tega odbora se ladje racionalno uporabljajo in služijo v polni meri vojnemu namenom.

Seveda pa pomorsko ministrstvo tudi skrbi za povečanje angleške trgovske mornarice. Ministrstvo je tudi odgovorno za gradnjo ladij. Zato se ne sme brez dovoljenja ministrstva graditi niti popravljanje niti ena ladja. Z vso doslednostjo se izvaja gradbeni program, ki naj zagotovi britanski trgovski mornarici, da bo dorasla vsem svojim nalogam. V prvih dveh vojnih mesecih je bilo spuščenih v morje novih trgovskih ladij s skupno 57.000 tonami. Izdana pa so tudi že naročila za izdelavo cele vrste modernih tovornih ladij. Število novih ladij raste stalno. V prvih 3 mesecih vojne je Anglija dodala svojemu trgovskemu brodogoja za 280.000 ton novih ladij. Pomorsko ministrstvo pa daje tudi zasebni-

kom posojila za gradnjo novih ladij. Na ta način more ministrstvo nadoknaditi vse izgubljene ladje.

Pomorsko ministrstvo skrbi tudi za opremo in oskrbo trgovskih ladij. Ladjam daje potrebno orožje ter skrbi za njih varnost. Da se vrši oskrba ladij v redu, ima angleška vlada v vseh pomembnejših trgovskih deželah svoje zastopnike, ki nakupujejo najvažnejše predmete. Ministrstvo tudi določa cene, a pri tem gleda na to, da niso lastniki ladij brez zaslužka.

Vse svoje posle vodi pomorsko ministrstvo po trgovskih načelih. Mnogi uradniki in nameščenci ministrstva so dobri poznavalci vseh potreb industrije. V manjše zadeve njemu podrejenih gospodarskih panog se ministrstvo ne vmešava.

Na konec naj še navedemo podatke o stanju trgovskih mornaric na svetu. Skupna tonaža trgovske mornarice Anglije je znašala v l. 1938. 21 milijonov ton. Združenih držav Sev. Amerike 12 milijonov ton, Japonske 5. Norveške 4'8, Nemčije 4. Italije 3'2, Francije 3, Nizozemske 2'8, Grčije 2 in švedske 1'5 milijona ton.

Tujski promet v Mariboru

Je skoraj popolnoma zamrl. Pozimi sicer res ni onega prometa kot v poletnih mesecih, vendar je bilo v Mariboru v preteklem mesecu decembru izredno malo tujcev, vsega skupaj komaj 1219, med njimi 991 Jugoslovancev, 196 Nemcev in 16 Čehov. Nočnin je bilo v decembru le 2691, znak, da so se tujci mudili v našem mestu povprečno komaj nekaj nad dva dni. Vojni dogodki tu usodno vplivajo.

Povečana industrializacija v srbskih krajih

V zadnjem času se opaža, da ustanavlja domači kapital v Srbiji nove industrije. Tako so odprli Milišići v Beogradu tvornice kisa, tekstilnega blaga in luščilnice riža. Ika Panić, Prometna banka, koncern Prometne banke (M. Savčić) ter koncern Trg. ind. banke so odprli nove tvornice. Tudi iz Pirota in Niša prihajajo vesti o novih tvornicah.

Na avtobusni progi Maribor—Ptuj

so začeli te dni voziti avtobusi Mestnih podjetij mariborskih, ker je tu dosežanemu koncesionarju Aleksandru Liningerju poteklo z novim letom dovoljenje. Mestna podjetja so s tem razširila svoje poslovanje tudi na to važno in dobičkanosno progo, na kateri obratujejo njena moderna vozila. Cena je nekoliko nižja kot dosežanja in dajejo se tudi obratne vozovnice. Vozni red je ostal nespremenjen in vozijo dnevno po trije vozovi v vsaki smeri, vsak prvi in tretji torek v mesecu pa še en voz na živinski sejem v Ptuj.

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravnalo postopanje o premoženju Mirka Feldina, trgovca v Mariboru. Poravnalni sodnik Habermuth, poravnalni upravnik odvetnik dr. Irgolič. Rok za sklepanje poravnave dne 12. februarja ob 9., rok za oglasitev do 8. februarja.

Končan je poravnalni postopek mizarskega mojstra Franceta Uršiča v Ljubljani.

Nemški dobiček od poljske okupacije

Nemški dopisni urad objavlja, kaj je Nemčija pridobila z okupacijo Poljske ter naštevajo: 61 tvornic sladkorja z letno produkcijo pol milijona ton. Velike rudnike soli, ki so skupno 445 km dolgi in 20 km široki. Ležišča nafte, katerih proizvodnjo so Nemci že sedaj povečali na 200.000 ton. 1700 tekstilnih tvornic v Lodzu, od katerih je 500 zelo velikih. Okoli 1000 kemičnih tovarn in podjetij. Bogata ležišča mangana, pirita, svinca, žvepla. Električna industrija more proizvesti več toka, kakor pa ga potrebuje Poljska. 70 visokih peči za proizvodnjo jekla, 29 plavžev in 7 električnih visokih peči za proizvodnjo cevi, 16 topilnic itd. V vseh teh tovarnah se že sedaj dela s polno paro. Nemška gospodarska sila se je torej z okupacijo Poljske prav znatno povečala.

»Več delati in manj jesti!«

Pod tem naslovom je objavil list »Das schwarze Korps« članek, v katerem opozarja, da se more nemška proizvodnja povečati le, če se zmanjša doma potrošnja. Čeprav so že sedaj davki visoki, se morajo dohodki ljudi še bolj znižati. Del plač in mezd se bo zato izplačeval v bonih. Od plač se bo nadalje odbilo 10%. List napoveduje nato še nove ukrepe, ki so potrebni, da Nemčija zmaga tudi v gospodarski vojni.

Na gonio proti trgovcem treba odgovoriti s protestnimi shodi

Gonja proti trgovcem in sploh proti gospodarskim stanovom je vzbudila med vsemi trgovci silno nejevoljo. Tako smo prejeli dopis, ki ga zaradi njegove odločnosti ne moremo objaviti v celoti, iz katerega pa moremo objaviti vsaj nekatere zelo tehtne besede. Tako pravi dopis:

Gonja proti trgovcem je tako grda, da se človeku že študi. Zahtevamo zato, da se skličejo protestni shodi po vsej državi, ker nismo nobeni hlapi, da bi se pustili na tak način žaliti.

Nas trgovci in tudi industrije napadajo od vseh strani in nekdaj misli, da je naravnost hvalavredno, če se psuje na nas in če se nas opisuje kot glavne in edine krivce, kot tiste brezvestneže, ki so krivi vseh nesreč. Tako se nam očita, da smo mi trgovci krivi, če se je

podražil bencin, če se je podražila kava, če se je podražilo milo, če se je dvignila cena za kolonialno blago in druge predmete. Vsega smo mi trgovci krivi.

Kmeti more po mili volji dvigati cene in je za to povzročanje draginje še pohvaljen, le trgovec je vedno kriv vsega.

Takšnemu naziranju je treba napraviti konec. Zato zahtevamo, da se proti tem krivičnim očitkom na trgovski naslov odločno nastopi, in če tega ni mogoče doseči le z dobro besedo, naj se organizirajo protestni shodi po vsej državi. Če pa niti to ne bi bilo učinkovito, naj se zapro za en dan vse trgovine, industrijski obrati pa naj ustavijo obratovanje.

Na vsak način pa se mora gonja proti trgovstvu nehati!

Državni dohodki v novembru

Finančno ministrstvo je objavilo podatke o drž. dohodkih in izdatkih v novembru. Dohodki so bili proračunani na 1078,9 milijona dinarjev, znašali pa so za 163,9 milijona ali za 15,19% odstotkov več. To pa zato, ker so dali neposredni davki 378,9 milijona, dočim so bili proračunani le na 246,5 milijona din. Davčna uprava je torej dobro pritislila. Tudi dohodki od trošarin, taks in monopolov so bili večji in zvišali so se tudi dohodki železnice. Vsi drugi dohodki pa so dali manj, kakor bi morali dati po proračunu. Ti dohodki pa najbolj kažejo, če je gospodarsko stanje ugodno ali ne.

Vsi državni izdatki so znašali v novembru 986,9, t. j. za 50,1 milijona din manj, kakor so bili proračunani. Dohodki so torej preslegli izdatke v novembru za 255,9 milijona dinarjev.

Vsi državni dohodki od 1. aprila do 30. novembra 1939. so znašali

8235,4 milijona din, dočim so bili proračunani na 8631,3 milijona din. Dohodki so bili torej manjši za 395,9 milijona din. S tem je ugodna slika državnih finančnih v novembru znatno poslabšana. Predvsem so bili dohodki manjši: carin (za 479%), gozdov (za 47,97%), rudnikov (za 25,03%), manj dohodkov pa so dali tudi davki ter dohodki železnice. Kakor vidimo, se neprestano ponavlja stara pesem, da dajejo državni gozdovi in rudniki premalo dohodkov. Še nikdar pa nismo mogli brati količjak zadovoljive razlage za te prenizke dohodke.

Vsi državni izdatki pa so znašali v prvih osmih proračunskih mesecih 7824,1 milij. din, t. j. za 723,3 milijona ali za 8,46% manj, kakor pa so bili proračunani.

Če se primerjajo vsi dohodki z izdatki, se vidi, da so bili dohodki za 411,3 milijona din višji kakor pa izdatki.

Povpraševanja po našem blagu v tujini

6 — Nicosia (Ciper): emailirana posoda, stekleno blago, ustrojena koža, papir, upognjeno pohištvo, pisalni pribor, nogavice, les za sita, doge, cinkovo belilo išče zastopniška tvrdka,

7 — Curih: orodje za hišne in kuhinjske potrebe, kavčukasto in kovinsko blago,

8 — Santa Cruz de Tenerife (Kanarski otoki): išče se zveza z jugoslovanskimi izvozniki in uvozniki, ki se zanimajo za zamenjavo blaga s Španijo,

9 — Rim: neka tvrdka bi želela zastopati naše izvoznike celuloze, oglja, rud in oljnatih semen,

10 — Santa Cruz de Tenerife (Kanarski otoki): rezan les, papir (Kraftpapier), lesena volna,

11 — Tel-Aviv: ponuja se zastopnik za železne verige, surov baker, svince, kromovo rudo, cink, kavstično sodo in kalcijev karbid,

12 — London: leseni ročaji za žage.

Ponudbe tujega blaga

104 — Hamburg: neka tvrdka išče zvezo z jugoslovanskimi uvozniki južnega sadja, pomaranč, mandarin, ki bi se uvažali iz Španije,

106 — Praga: izvozni zavod češko-moravske hišne industrije išče zvezo z uvozniki igrač, bižuterije, gumbov, lesene galanterije, glasbenih instrumentov, steklenega blaga, kuhinjskih in gospodinjskih potrebščin, usnjene galanterije, ročnih del, strojev, tekstilnega blaga, kovinskega in elektrotehničnega blaga, konfekcije, pletenih izdelkov,

107 — Hamburg: elektrotehnični proiz. di, radijski deli ter pribor za radijske sprejemnike, kemično in tehnično steklo, elektrotehnično steklo za razsvetljavo.

108 — Bahia (Brazilija): kakao, mamona (subtropično ameriško sadje), kava, karnauba-vosek, les, mandiocca araroba, rastlinska vlakna,

109 — Tortona (Italija): podjetje, ki se bavi z izdelovanjem lovskih krogel in smodnika, išče zastopnika v naši državi,

1 — Genova: išče se zastopnik za prodajo antiparazitnih zdravil za živino, ki jih proizvaja neka italijanska tvrdka,

2 — Bromberg: elektrotehnični material,

„D R A V A“ ZAVAROVALNICA MALEGA ČLOVEKA DOMAČA ZAVAROVALNA ZADRUGA

Zavaruje za smrt in doživetje. Za doto in za gospodarsko osamosvojitve. Za rento starostne preskrbe. Za preživetino in pokojnino. Denar zavarovancev (premijske rezerve) je varno naložen v lastnih zgradbah. V Mariboru je nova palača centrale. V Subotici v centru mesta je palača tamošnje glavne podružnice. V zavod je naložen samo domači kapital. Kdor želi sebi in svojem dobro, se zavaruje pri »Dravi«.

Sprejemajo se krajevni zastopniki!

Interesenti naj se obrnejo na »Obveštajni otek Zavoda za unapredjenje spolne trgovine u Beogradu«, poštni predal 818 ali na »Delegacijo Zavoda za unapredjenje spolne trgovine, Zagreb, Ilica 49 III., 2. stopnišče, ter naj pri tem navedejo tekočo številko povpraševanja oziroma ponudbe ter kraj, na katerega se povpraševanje oziroma ponudba nanaša.

Doma in po svetu

Vlada je novi volivni zakon odobrila ter bo ta baje v najkrajšem času objavljen.

V našem časopisu se je v zadnjem času razvila še polemika o prostozidarstvu. »Zagrebski list« je med drugim pisal, da so bili prostozidarji idejni povzročitelji 6. januarja in da so bili vedno zagovorniki centralizma ter nasprotniki hrvatskih teženj.

Adam Pribečević je objavil v beograjski »Pravdi« članek o jugoslovanski misli. Njegova stranka bo vedno za to misel in čeprav je danes v začasnem zatonu. Verujemo pa, da bo ta misel zopet zmagała, ker drugače tudi biti ne more, ker ni brez jugoslovanske misli življenja za Srbe, Hrvate in Slovence in Bolgare.

Mnogo se razpravlja v jugoslovanski javnosti vprašanje novih volitev, zlasti vprašanje, kdaj bodo razpisane. Velik del politikov je mnenja, da bi bile volitve pri sedanjih mednarodnih političnih situaciji neoportune. Odločno za volitve pa je še vedno dr. Maček.

V torek 16. t. m. bo anketa na banski upravi zaradi določitve minimalnih plač za trgovske sotrduke, Delavska zbornica predlaga, da se določi za trg. sotrduke minimalna meza na 450 din na uro, z druge zasebne nameščenice pa na 6 din na uro.

Konferenca vseh hrvatskih gospodarskih zbornic bo 15. t. m. v Zagrebu. Na dnevnem redu je razprava o vseh gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo hrvatskega gospodarstva.

Finančni referent v ljubljanskem občinskem svetu prof. Dermastija je odstopil.

Kmetijsko ministrstvo je določilo odkupno ceno za sladkorno peso za tvornico sladkorja v Čupriji na 20,19 din za 100 kg, za sladkorno tovarno na Čukarici pa na 20 din za 100 kg.

Potniki v Italijo smejo v bodoče vzeti s seboj 250 efektivnih lir, in sicer 200 lir v bankovcih po 10 lir. 50 lir pa v kovnem novcu. Poleg tega si morejo nabaviti po pooblaščenih zavodih do 3000 lir v kreditnem pismu in do 2500 lir v hotelskih bonih.

Zaradi ostre zime je začela v Ljubljani razsajati gripa. Notranji oddelek bolnišnice je prenapolnjen. Iz vseh dežel prihajajo poročila o sili zimi. Na Estonskem je padla temperatura na -42° C. Mnogo ljudi je zmrznilo. Tudi v Sloveniji je mraz zahteval smrtne žrtve.

Po vsem Balkanu je zavladal silen mraz. Črno morje je zamrznilo, kar se zgodi izredno redko. Beograjski policijski stražniki so na pravoslavne božične praznike pogostili 300 revnih ljudi iz Beograda.

Mestna knjižnica in galerija slik se namerava ustanoviti v Osijeku.

Izredna glavna skupščina medicinsko-farmaceutske in kemične zadruge »Bios« je sklenila likvidacijo. Rok za prijave je določen na šest mesecev.

Zaradi težkoč pri nabavi surovin je tekstilna tovarna »Vuna« v Karlovcu ustavila obratovanje.

Bivši romunski zunanji minister Titulescu je nevarno zbolel.

USA bi intervenirale, če bi Nemčija nastopila proti skandinavskim državam zaradi njih pomoči Finski.

Gen. Franco namerava poslati Finski večjo količino vojnega materiala, ki ga bodo prepelejale na Finsko španske ladje.

20 višjih nemških oficirjev je odpotovalo v Sovjetsko Rusijo zaradi reorganizacije ruske armade. Tako poroča milanski »Corriere della Sera«.

Danski princ Olgar, ki je že v 52. letu, se je prijavil kot prostovoljec na Finsko.

Komisar za težko industrijo Kaganovič je odstopil in je bil na njegovo mesto imenovan Satorin.

Zdravniška komisija v Montevideu, ki je bila sestavljena iz 9 zdravnikov, je potrdila, da je posebna komisija pod vodstvom vrhovnega vojaškega zdravnika ugotovila, da ni noben ranjeni nemški mornar imel nikakega znaka, da bi bil poškodovan od vojnih plinov. S tem je ovržena trditev, da bi Angleži v boju proti oklopnici »Admiral v. Spee« uporabljali strupene pline.

»Dunbar Castle«, angleški 10.000-tonski parnik, je v bližini angleške obale zadel ob mino in se potopil. Kapitan ladje in en mornar sta bila ubita, vsi potniki in vsi drugi moške posadke pa so se rešili.

Nemška letala so potopila z bombami 1985tonski angleški parnik »Oakgrow« ter dva danska parnika.

Angleška letala so ponovno napadla nemški otok Sylt. Nemška letala so stopila z angleškimi letali v borbo. Tri nemška letala so morala prisilno pristati na Danskem. Posadke vseh treh letal so bile internirane.

Ena največjih romunskih tovarn vagonov je pogorela do tal. V tej tovarni so izdelovali predvsem cisterne vagone za petrolej in nafto. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

Nemške železnice so odpravile vse vožnje olajšave v osebnem prometu. Upajo, da se bodo s tem dohodki železnice bistveno zboljšali, čeprav bo promet nazadoval.

Sej ameriške kriminalne policije je izjavil, da je imela ameriška policija v prejšnjih letih opravka s približno 35 primeri špionaže na leto. V preteklem letu pa je že v prvem polletju bilo teh primerov 1650. Policija je ugotovila tudi več primerov sabotaže na ladjah. Nad sumljivimi ljudmi vodi policija strogo evidenco, in bodo vsi ti ljudje takoj aretirani, če bi izbruhnila vojna.

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetilolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Potjanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Sejmi

14. januarja: Marija Gradec, Laško, Podčetrtek, v Veračah.
15. januarja: Vel. Podlog, občina Leskovec pri Krškem, Marenberg, Trbovlje.
16. januarja: Ormož, Ptuj, Dolenja Lendava.
17. januarja: Ljubljana, Cerklje, Kostanjevica ob Krki, Slovenska Bistrica, Petrovče, Unec, Videm-Drp., Celje, Trbovlje, Ptuj, Kapele pri Brežicah.
18. januarja: Smihel-Stopiče, Turnišče.
19. januarja: Maribor.
20. januarja: Gradac, Brežice, Kočevje, Celje, Trbovlje, Sv. Lenart v Slov. gor., Beltinci.

Šivalni stroji
s tovarniško garancijo
Trgovci popust!
SPLOŠNA TRGOVSKA
d. z. o. z.
LJUBLJANA
Tyrševa cesta 33

KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE
TISKARNE
reg. zadr. z o. zav.
LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6
*
Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrac, journaic, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.
Garaža na Tyrševi cesti je na prodaj. Pojasnila daje Kmetška posojilnica v Ljubljani.